

FAMÍLIES I LLARS A CATALUNYA

ANÀLISI RADIOGRÀFIC

ELISABET ALMEDA SAMARANCH

COL·LECCIÓ

FAMÍLIES MONOPARENTALS I DIVERSITAT FAMILIAR

00
00
03

FAMÍLIES I LLARS A CATALUNYA ANÀLISI RADIOGRÀFIC

ELISABET ALMEDA SAMARANCH

COL·LECCIÓ

Famílies Monoparentals i Diversitat Familiar

03

OO COPALQUI
OO EDITORIAL

Almeda Samaranch, Elisabet (2008): *Famílies i llars a Catalunya. Anàlisi radiogràfic*. Col·lecció: Famílies Monoparentals i Diversitat Familiar. Número 03, Barcelona. Copalqui Editorial.

CDU: 001 Ciència i coneixement en general. Divulgació de la ciència.
141.72 Feminisme. 003 Ciències socials en general 347.6 Dret de família. 36 Treball social. Ajuda social.

I. Diversitat familiar. II. Monoparentalitat. III. Dones i gènere.

IV. Responsabilitat parental. V. Benestar i polítiques socials.

VI. Discriminació i exclusió social.

Il·lustració de la tapa: Danilo Walter Vasiloff
www.danilovasiloff.com.ar

Diseny i maquetació: Pablo Casals

ISBN: 978-84-939783-2-7

Edició: 1a Ed. 2008

Text original: 2004

Quantitat d'exemplars (impressió promocional): 90

© Elisabet Almeda Samaranch

© Copalqui Editorial, 2008

Carrer Rabassa 27 2n 1era, 08024 Barcelona, Espanya

www.copalqui.org

Obra sota Llicència Creative Commons Reconeixement-Nocomercial-SenseObraDervidad 3.0.Unported license.

Llicència Completa i permisos més allà de la cobertura indicada poden consultar-se a: www.copalqui.org

Imprès a: Associació d'Acció Social i Cultural Adalquí

 COPALQUI
EDITORIAL

ÍNDEX

1. Presentació	5
2. Tipologies i composició general de les llars	7
3. Llars múltiples i extenses	13
4. Llars de parelles amb i sense fills/es	19
5. Llars unipersonals	23
6. Les parelles de fet	31
7. Llars monoparentals	37
8. A manera de conclusions	65
9. Referències bibliogràfiques	69
10. Llistat de taules	71
11. Annex: la resta de Taules	77

1. Presentació

L'objectiu d'aquest estudi es l'anàlisi de les diverses formes familiars a Catalunya durant l'any 2001 a partir de les dades del Panel de Desigualtats socials a Catalunya (PaD) de la Fundació Bofill¹. El treball es concentra en la morfologia familiar i en els perfils de les diverses modalitats familiars tant en el conjunt de Catalunya com en els seus quatre àmbits provincials. Per a poder analitzar a fons la diversitat familiar, cal un estudi empíric que ens permeti examinar tant les pautes i tendències principals, com aquelles variables sociodemogràfiques més rellevants que dibuixen els trets bàsics del perfil de les diverses tipologies. Això és el que hem endegat en aquesta recerca que bàsicament descriu les característiques de les distintes llars a Catalunya, per bé que també tractem d'interpretar i reflexionar sobre el munt d'informació que ens aporten les diverses dades del PaD relacionades amb les famílies i llars catalanes. Gairebé totes elles estan exposades en taules, algunes de les quals s'inclouen al llarg del text per permetre al lector/a fer una lectura ràpida, però força exhaustiva, de la realitat familiar a casa nostra. La brevetat de l'informe no permet l'anàlisi de totes les taules elaborades que, tanmateix, s'han incorporat a un annex que acompanya el text i que, per tant, complementa l'anàlisi quantitatiu que es desenvolupa en l'estudi. El treball s'estructura en tres parts, en primer lloc es fa una descripció general de la tipologia de llars a Catalunya i, en segon lloc es presenten per separat les diverses modalitats familiars analitzant, primerament, aquelles que estan en franca davallada, les llars complexes -múltiples i extenses- i les constituïdes per parelles amb fills/es i, segonament, les que estan proliferant més, tals com les llars unipersonals, les parelles sense fills/es, les parelles cohabitants i, les llars monoparentals. Pels nous reptes que esta suposant la monoparentalitat en les noves formes familiars i per tal de fer-ne un primer anàlisi aprofundit amb les dades del PaD, es dedicarà una especial atenció al

1. Aquesta recerca es va realitzar conjuntament l'any 2004 amb la col·laboració de la investigadora Judit Montoriol, si bé la responsabilitat d'aquesta edició recau a l'Elisabet Almeda Samaranch.

perfil d'aquestes llars monoparentals a partir de l'estudi de variables tals com el sexe de la persona que encapçala el nucli monoparental, la seva edat, el seu estat civil o l'edat dels fills/es que té al seu càrrec. No s'estudien únicament aquestes variables per separat sinó que també es duen a terme diversos creuaments entre elles per anar enriquint el contingut interpretatiu de les famílies de progenitors en solitari. De fet, al llarg de tots els apartats d'aquesta recerca, aquestes variables suara esmentades es van creuant amb les noves variables que es van introduint per anar matisant i, en algun cas, complementant la informació que s'analitza. Es tracta de variables que són primordials per a estudiar la diversitat familiar a Catalunya i, per tant, el seu creuament es fa del tot necessari per entendre bé les diferents especificitats de cada tipus de convivència².

2. S'ha de tenir en compte que en algunes de les taules en que desglossem la informació per anar al detall de la variable el nombre d'observacions obtingut és força reduït, per la qual cosa les conclusions i interpretacions s'han de prendre amb cautela i entendre's com a primeres orientacions i aproximacions al tema.

2. Tipologies i composició general de les llars

La taula 1 ens aporta una primera visió general del mode de composició familiar de les llars catalanes durant l'any 2001³.

Taula 1. Llars familiars segons tipus, Catalunya i Províncies, 2001.

		Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Sense nucli familiar	absoluts	417913	317217	36555	25381	38833
	%	19,92	20,19	19,8	18,67	18,83
Unipersonal	absoluts	363156	275267	27841	23668	36276
	%	17,31	17,52	15,08	17,41	17,59
Amb dues o més persones	absoluts	54757	41950	8714	1713	2557
	%	2,61	2,67	4,72	1,26	1,24
Amb un nucli familiar	absoluts	1629272	1233831	141474	95353	158446
	%	77,66	78,53	76,63	70,14	76,83
Parella sense fills/es	absoluts	443088	339213	41872	23927	37884
	%	21,12	21,59	22,68	17,6	18,37
Sense altres persones	absoluts	405954	311875	40155	19875	33842
	%	19,35	19,85	21,75	14,62	16,41
Amb altres persones	absoluts	37134	27338	1717	4051	4042
	%	1,77	1,74	0,93	2,98	1,96

La taula segueix a la pàgina 8...

3. Per calcular els valors absoluts de la taula hem calculat, en primer lloc, els percentatges mostrals de les llars en cada categoria i, en segon lloc, hem extrapolat aquests percentatges pel total de llars a Catalunya i per cada província catalana. És necessari precisar, per tant, que els valors absoluts obtinguts són valors calculats a partir d'una enquesta a 1991 llars representatives de Catalunya, que no s'han de confondre amb les dades censals.

Parella amb fills/es	absoluts	989186	742215	83984	57370	105465
	%	47,15	47,24	45,49	42,2	51,14
Sense altres persones	absoluts	896037	678898	74051	48329	94535
	%	42,71	43,21	40,11	35,55	45,84
Amb altres persones	absoluts	93149	63318	9933	9040	10930
	%	4,44	4,03	5,38	6,65	5,3
Pares sols amb fills/es	absoluts	40910	26867	5779	2597	5692
	%	1,95	1,71	3,13	1,91	2,76
Sense altres persones	absoluts	36924	26867	1772	2597	5692
	%	1,76	1,71	0,96	1,91	2,76
Amb altres persones	absoluts	3986	0	4006		
	%	0,19	0	2,17	0	0
Mares sols amb fills/es	absoluts	156088	125536	9840	11460	9404
	%	7,44	7,99	5,33	8,43	4,56
Sense altres persones	absoluts	139514	113752	7846	10046	7795
	%	6,65	7,24	4,25	7,39	3,78
Amb altres persones	absoluts	16574	11784	1994	1414	1609
	%	0,79	0,75	1,08	1,04	0,78
Amb dos o més nuclis familiars	absoluts	50771	20111	6591	15212	8950
	%	2,42	1,28	3,57	11,19	4,34
Total	absoluts	2097955	1571158	184620	135947	206229
	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Constatem que les llars formades per una parella amb fills/es segueixen representant el grup majoritari (47%) entre totes les llars, no obstant, el seu pes relatiu ha anat disminuint en els darrers anys per la marcada tendència vers la diversitat familiar. De fet, l'augment experimentat per altres modalitats familiars és el que ha fet disminuir la preeminència estadística de les parelles amb fill/es. Les llars unipersonals o les parelles sense fills/es, que han augmentat en un 40% i un 10%, respectivament, durant la dècada 1991-2001, constitueixen, gairebé a parts iguals, el 40% de les llars restants. Conjuntament amb les llars monoparentals (10%), que també han experimentat importants creixements de casi un 25% entre 1991 i 2001, les parelles sense fills

i les llars d'una única persona caracteritzen aquesta tendència vers la diversitat familiar, cada vegada més extesa pel conjunt de Catalunya i també més generalitzable pels seus distints àmbits territorials, com es pot apreciar en la taula anterior. Els catalans i catalanes es troben en un procés d'adopció de noves formes de llars en detriment de les formes més tradicionals, com les constituïdes per les llars múltiples, formades per dos o més nuclis, o per les extenses, aquelles en les que, a part del nucli familiar, a la llar hi conviuen també d'altres persones. Ambdós grups de llars representen una minoria respecte del total de llars a Catalunya i, a més a més, han anat retrocedint numèricament en els darrers anys, disminuint durant la dècada 1991-2001 en un 10% les famílies extenses i augmentant, tan sols en un 0,7% les múltiples. Ara bé, cal destacar que la distribució territorial d'aquestes llars en més tradicionals es força diferent les distintes províncies catalanes, tal com comentarem en el següent apartat .

A conseqüència de les tendències anteriors, i tal com es constata en l'estudi de Brullet i Torradella (2002), la dimensió de les llars catalanes s'ha reduït des de l'any 1981 a tot el territori català. Les raons s'han de relacionar amb la davallada de la fecunditat a Catalunya, l'augment de llars de solitaris/es o de llars amb persones grans que viuen soles o amb parella i també amb la disminució de les llars múltiples o extenses que anteriorment es comentava. La dimensió mitjana de les llars de Catalunya ha passat de 3,1 persones l'any 1991 a 2.9 l'any 1996, tamany que encara preval cinc anys més tard, tal com es pot deduir de la següent taula 2 en la que es recullen les dades pel 2001 i en la taula 3 de l'annex que les desglossa en funció del tipus de llar (vegeu taula 3-annex). L'any 2001, gairebé el 70% de les llars del conjunt de Catalunya tenen entre dues i quatre persones i solament un 15% estan formades per 5 o més membres, per bé que la distribució d'aquestes famílies nombroses es ben diferent a les províncies catalanes, essent només del 13% a Barcelona però de casi 27 a Lleida.

Taula 2. Dimensió de les llars, Catalunya i Províncies, 2001.

Nombre des persones	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
1	17,31	17,52	15,09	17,41	17,59
2	25,06	26,04	25,58	20,54	20,06
3	18,8	19,19	16,39	17,74	18,76
4	23,49	24,19	22,4	17,95	22,75
5	9,06	7,54	13,23	12,24	14,89
6	3,17	2,48	7,32	7,9	1,64
7	2,34	2,57	0	3,59	1,87
8	0,41	0	0	2,64	2,44
9	0,36	0,48	0	0	0
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

D'altra banda, si ara canviem la perspectiva i estudiem la tipologia de llars només tenint en compte aquelles en les que hi viuen menors de 18 anys constatem resultats interessants que complementen aquesta primera aproximació a les distintes modalitats familiars de Catalunya. Per un costat, destacar que pràcticament la totalitat de menors d'edat compresa entre els 0 i 5 anys viuen en nuclis familiars de parelles amb fills/es i la resta, que no arriba al 8%, es distribueix entre els nuclis monoparentals encapçalats tots per a dones -gairebé en un 5%- i les llars múltiples -en un 3% (taula 4). Tanmateix, aquestes dades canvien quan incrementa l'edat dels menors, tant si és en la franja d'edat de 6 a 11 anys, com en la compresa entre els 12 i 17. Així, el pes dels nuclis monoparentals va en gradual augment fins a un 12%, quan els menors tenen de 12-17 anys, i també s'incrementa el dels menors a les llars múltiples, per bé que aquest augment només es dona en la franja de 6-11 anys -fins al 9,31%-, ja que en la darrera de 12-17, torna a disminuir fins al 5%. En canvi, tot i que el percentatge de menors vivint en llars de parelles amb fills/es continua sent el més elevat de totes les altres llars, disminueix en 20 punts percentuals quan els menors tenen de 6 a 11 anys -passa de 92% a 74%-. Ara bé, el pes d'aquest col·lectiu torna a augmentar lleugerament fins al 76% en la franja de 12 a 17, tal i com s'indica en la taula següent i també es pot corroborar i constatar amb més detall en les diverses taules incloses a l'annex (vegeu taules 5-6-7 -annex).

Taula 4. Població de 0-17 anys segons tipus de llar, Catalunya, 2001.

	0-5 anys	6-11 anys	12-17 anys
Sense nucli	0	4,47	6,01
Unipersonal	0	0	0
Amb dues o més persones	0	4,47	6,01
Amb un nucli	97,08	86,22	89,07
Parella sense fills/es	0	0	0,06
Sense altres persones	0	0	0
Amb altres persones	0	0	0,06
Parella amb fills/es	92,33	74,16	76,3
Sense altres persones	88,14	70	67,71
Amb altres persones	4,19	4,16	8,59
Pares sols amb fills/es	0	0,88	0,25
Sense altres persones	0	0,88	0,04
Amb altres persones	0	0	0,21
Mares sols amb fills/es	4,75	11,18	12,46
Sense altres persones	4,41	8,95	11,42
Amb altres persones	0,34	2,23	1,04
Amb dos o més nuclis	2,93	9,31	4,92
Total	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

3. Llars múltiples i extenses

Mentre per tot Catalunya o per la província de Barcelona les llars múltiples no arriben a un 3% del total de llars, i a Girona i Tarragona no superen el 5%, a Lleida aquesta mateixa proporció gairebé es triplica (11%) (taula 8). Aquesta dada lleidatana és la que marca la nota més discordant de les diverses tipologies de llars per províncies, que en conjunt són força similars pel que fa a les proporcions de les diferents modalitats familiars. De fet, Lleida s'aparta de la resta de províncies, i de la mitjana de Catalunya, i apuntala diferències significatives pel que fa a les proporcions de les llars complexes tradicionals, tant múltiples com extenses (taula 9). Pel que fa al pes de les llars extenses en cada província, les diferències no són tan acusades com en el cas de les llars múltiples, per bé que comparativament Lleida continua sent la que té més percentatge d'aquestes llars que representen gairebé el mateix percentatge que les múltiples, un 11% del total. En les altres províncies la proporció d'aquestes llars extenses, formades per un nucli familiar amb presència d'altres persones, oscila entre el 7 i 10%. De manera que, a diferència de Lleida, on les llars múltiples i extenses tenen proporcions similars, en la resta de províncies catalanes són les llars extenses les que s'enduen els majors percentatges dintre del conjunt de llars complexes (taula 8, 9 i 10). Aquesta dada concreta queda ben reflectida en la taula 10, en la que s'observa clarament com a Lleida les llars complexes estan formades per un 51% de llars múltiples i un 49% de llars extenses, mentre que a la resta de províncies, les extenses són les llars majoritàries, ja que engloben des d'un 65%, en el cas de Tarragona, fins a un 83% a Barcelona i un 73% a Girona.

Taula 8. Llars múltiples, Catalunya i Províncies, 2001.

	Absolut	%	% de total de llars familiars
Barcelona	20140	39,67	1,28
Girona	6504	12,81	3,57
Lleida	15105	29,75	11,19
Tarragona	9021	17,77	4,34
Total Llars múltiples a Catalunya	50771	100	2,42

Taula 9. Llars extenses, Catalunya i Províncies, 2001.

	Absolut	%	% de total de llars familiars
Barcelona	102440	67,73	6,51
Girona	17650	11,69	9,56
Lleida	14506	9,59	10,67
Tarragona	16581	10,99	8,05
Total Llars extenses a Catalunya	151176	100	7,2

Taula 10. Llars múltiples i extenses segons tipus. Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Parella amb fills i amb altres persones	18,37	22,28	7,11	13,63	15,86
Parella sense fills i amb altres persones	46,19	51,76	41	30,41	42,8
Mare sola amb fills i amb altres persones	8,29	9,57	8,24	4,76	6,32
Pare sol amb fills i amb altres persones	1,98	0	16,49	0	0
Total Extenses	74,83	83,61	72,84	48,8	64,98
Dos o més nuclis (Llars múltiples)	25,16	16,39	27,17	51,2	35,03
Total Extenses i Múltiples	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

La taula 11 recull la suma de llars múltiples i extenses, i permet tornar a donar una pinzellada ràpida a la importància d'aquestes llars a les distintes províncies catalanes i al conjunt del país. Així, per tot Catalunya, aquestes llars no representen més del 10% del total de llars, per bé que tal com s'ha anat verificant anteriorment les variacions territorials són significatives, essent Lleida la que marca la diferència amb més del doble de percentatge (22%). Girona i Tarragona tenen proporcions similars que giren al voltant del 13% i Barcelona, tot i aplegar en nombres absoluts la gran majoria d'aquestes llars catalanes, té tan sols una petita participació que no arriba al 8% del total de modalitats familiars en aquesta província.

Taula 11. Llars múltiples i extenses, Catalunya i Províncies, 2001.

	Absolut	%	% de total de llars familiars
Barcelona	122580	60,62	7,79
Girona	24153	12,01	13,13
Lleida	29611	14,71	21,86
Tarragona	25602	12,66	12,39
Total Llars múltiples i extenses a Catalunya	201946	100	9,62

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Certament, la situació significativa de les llars múltiples -i també extenses- a la província de Lleida es va ratificant en les diverses taules relacionades amb les anteriors. De fet, en la taula 3 sobre la dimensió de les llars a Catalunya, ja es podia constatar que Lleida tornava a desviar-se de la mitjana catalana i encapçalava la proporció de llars amb un mínim 6 membres. Aquestes llars representaven una mica més del 14% del total de llars lleidatanes i, per contra, no passaven ni del 7% en la resta de províncies. Es tracta majoritàriament de llars múltiples, tal com es podia també deduir en la taula 3, en la que quedava palès que la grandària mitjana de les llars múltiples a Lleida ronda precisament al voltant del 6,7 membres (vegeu taula 3-annex). Altrament, quan la tipologia de llars només feia referència a aquelles llars on hi conviuen menors de 16 anys, una de les dades més destacades tornava a ser el pes de les llars múltiples a la província de Lleida, ja que arribava al 24% de totes les llars, enfront del voltant d'un 5% i escaig que representaven aquestes llars en la resta de províncies catalanes (vegeu taula 7- annex).

Una manera d'aprofundir en l'estudi de les llars extenses és desglossar-les en les seves quatre distintes modalitats, tal com s'ha

fet en les taules 10 i 12:

1) parella amb fills/es i amb altres persones, 2) parella sense fills/se i amb altres persones, 3) mare sola amb fills/es i amb altres persones i 4) pare sol amb fills/es i amb altres persones. D'aquesta manera, és possible analitzar el contingut de les llars extenses i anar diferenciant les seves variants, aspectes que permeten conèixer les causes que les van originar i també les possibles tendències o canvis en el futur. Les dues taules mostren clarament que, tan pel conjunt de Catalunya com per les distintes províncies, la majoria de nuclis familiars "amb altres persones" estan formats per parelles sense fills/es. Tot i que hi ha lleugeres diferències entre les distintes províncies, cal destacar que en totes elles aquest tipus de llar extensa representa aproximadament entre el 30% i el 50% del conjunt de llars complexes (taula 10), per bé que, d'altra banda, només constitueixen entre un 4 o 7% del conjunt de totes les llars de les respectives províncies (taula 12). O sia que dues constatacions, les llars extenses representen la gran majoria de llars complexes en totes les províncies catalanes -exceptuant el cas de Lleida que ja s'ha comentat-, essent els seus percentatges gairebé el doble o triple del de les llars múltiples. I a més, es tracta de llars extenses formades bàsicament per parelles sense fills/es.

Taula 12. Llars múltiples i extenses segons tipus respecte el total de llars, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Parella amb fills i amb altres persones	1,77	1,74	0,93	2,98	1,97
Parella sense fills i amb altres persones	4,44	4,03	5,38	6,65	5,3
Mare sola amb fills i amb altres persones	0,8	0,75	1,08	1,04	0,78
Pare sol amb fills i amb altres persones	0,19	0	2,16	0	0
Total Extenses	7,2	6,52	9,55	10,67	8,05
Dos o més nuclis (Llars múltiples)	2,42	1,28	3,57	11,19	4,34
Total Extenses i Múltiples	9,62	7,8	13,12	21,86	12,39
No extenses ni múltiples	90,38	92,21	86,87	78,14	87,61
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Un altra aspecte interessant per conèixer aquestes llars extenses es esbrinar qui són exactament aquestes “altres persones” que conviuen amb el nucli familiar. Una de les maneres de fer-ho es analitzant el parentiu/vinculació que tenen aquestes “altres persones” amb els membres adults de la parella. Això es el que s’ha fet en diverses taules incloses en l’annex en les que a través de les diferents tipologies de famílies extenses s’estudia el tipus de relació de parentiu que aquestes persones tenen amb els pares i/o mares que encapçalen la llar (vegeu taules 14-17 -annex). La taula 13 que s’exposa a continuació és un resum d’aquestes quatre taules i, per tant, en reflecteix els resultats principals però pel conjunt de famílies extenses. Assenyalar que la gran majoria de les “altres persones” de les llars extenses són els pares o mares dels membres adults de la llar i que aquest fet és especialment destacable, quan les llars estan formades per parelles amb fills/es i per pares sols amb fills/es (vegeu taules 15 i 17 -annex). En segon terme, es troben els germans o germanes dels membres adults i, en tercer terme, els “seus” amics o amigues, circumstància aquesta darrera que caldria estudiar més a fons per analitzar millor el tipus de vinculació que comporta aquesta amistat amb els diversos membres de la llar. Malauradament, no és massa fàcil d’explicar-ho amb les dades disponibles, tot i que constaten que, per exemple, a la província de Tarragona els “amics/gues” representen, en el cas de les mares soles amb fills/es, l’elevada xifra d’un 54% de les “altres persones” (vegeu taula 16- annex). Es podria pensar, per bé que s’hauria de ratificar amb altres dades, que bona part d’aquestes persones considerades “amigues” podrien ser la nova parella de la mare sola, per la qual cosa, en aquest cas, es formaria una parella de fet heterosexual o del mateix sexe.

Taula 13. Llars extenses segons tipus de parentiu de les “altres persones”, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
pare/mare	70,4	66,8	80,29	73,57	79,3
avi/a	0,12	0	0	1,24	0
net/a	2,24	2,43	0	0	5,38
germa/na	14,12	16,62	6,09	18,26	3,62
cosi/na	0,45	0,56	0,58	0	0
oncle/tia	1,09	0	3,63	6,94	0
nebot/da	2,8	2,51	9,41	0	0
amic/ga	4,78	6,04	0	0	6,27
altres	4,01	5,04	0	0	5,44
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

4. Llars de parelles amb i sense fills/es

Les parelles amb fills/es -amb o sense altres persones- continuen sent el tipus de llars més nombroses, tant pel que fa al conjunt de Catalunya com per les seves respectives províncies, amb valors que oscilen entre 43% i 50% de totes les llars (taula 1). Tanmateix, en la darrera decada de 1991-2001 s'han reduït lleugerament en un 1,8 punts de percentatge i la seva disminució lenta però paulatina es constata en totes les dades disponibles. En canvi, les llars de parelles sense fills/es -amb o sense altres persones-, segon grup de pes en les llars catalanes, amb percentatges que varien entre el 18% i 23%, segueixen una tendència bastant inversa, ja que pel mateix període han augmentat gairebé en un 10% (Almeda, 2004). Conjuntament, els dos tipus de llars de parelles amb o sense fills/es constitueixen el gruix de les llars a Catalunya. En ambdós casos, estan formades majoritàriament per homes i dones casats/des, per bé que el perfil entre elles és força diferent (vegeu taules 18-26 -annex). Per una banda, la gran majoria de parelles amb fills/es -la major part dels quals tenen més de 16 anys- estan en edats compreses entre els 30 i 55 anys, mentre que les que no tenen fills/es, o no els tenen convivint en la llar en aquell moment, s'han d'ubicar en franges d'edat de més de 55 anys en endavant, per bé que segons les dades menys d'una cinquena part se situa també entorn dels 26 i 35 anys. En aquests darrers casos es tractaria de parelles que estan a l'inici del cicle familiar i encara no han tingut fills/es. Tanmateix, la quantia més important de parelles sense fills/es apareix, tal com s'ha dit, al final del cicle, quan s'han independitzat tots els fill/es -o la majoria- i la parella ja més gran torna a quedar-se sola.

En concordància amb aquestes dades anteriors, la situació laboral dels membres adults dels dos grups de llars també és ben diferenciada. Com mostra la següent taula, en la majoria de parelles amb fills/es estan, primerament, ocupats (amb xifres al voltant de 45 i 55%), segonament, un d'ells/es ocupat i l'altre inactiu (entre un 20 i 30 %) i, tercerament, ambdós inactius (entre un 15 i 20 %). Aquest ordre d'importància de la situació laboral dels dos membres de la parella amb fill/es es manté pel conjunt de Catalunya i també per les distintes províncies. Tanmateix, existeixen algunes diferències percentuals en la distribució dels diversos efectius en les corresponents províncies, destacant sobretot la de Girona. Aquesta província té les xifres més elevades d'ocupació dels dos membres de les parelles amb fills/es -un 10% més per sobre de la mitjana-. Per contra, pel que fa al segon model ocupat/inactiu i al tercer, en el que els dos membres de la parella son inactius, Girona té percentatges molt menors, gairebé la meitat del que tenen en la resta de províncies catalanes (taula 27.1).

D'altra banda, en el cas de les parelles sense fills/es, els membres de la parella estan, primerament, inactius (entre un 50 i un 60%) que correspondria al perfil de les parelles més grans, segonament, ocupats (entre un 20 i 25%) que seria el de les parelles més joves i, tercerament, un dels membres ocupats i l'altre inactiu (entre un 11 i un 14%) que segurament es repartiria entre els dos grups de parelles anteriors. Ensenms, també en aquestes llars Girona marca la diferència, per bé que en aquest cas la tendència és a l'inversa, ja que mentre abans la característica de la província era els elevats percentatges d'ocupació, ara son les elevades proporcions d'inactivitat dels dos membres (70,12%) el que defineix la divergència amb la resta de províncies (taula 27.1).

Taula 27.1. Taula comparativa: Parelles amb o sense fills/es segons la situació laboral de l'home i de la dona, Catalunya i Províncies, 2001.

1. Parelles sense fills

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Tots ocupats	26,77	28,71	17,73	26,43	19,55
Tots aturats	0,18	0	1,36	0,96	0
Tots inactius	54,4	51,45	70,12	55,78	62,51
Ocupat/da i aturat/da	4,99	6,06	0	2,64	2,35
Ocupat/da i inactiu/va	11,2	10,86	10,8	13,33	13,31
Aturat/da i inactiu/va	2,47	2,91	0	0,86	2,28
Total	100	100	100	100	100

2. Parelles amb fills

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Tots ocupats	50,42	48,77	68,58	54,28	45,5
Tots aturats	2,56	3,17	0,79	0	1,01
Tots inactius	19,29	20,43	10,78	16,23	19,69
Ocupat/da i aturat/da	2,79	2,51	6,2	1,77	2,65
Ocupat/da i inactiu/va	23,61	23,54	13,35	27,71	30,03
Aturat/da i inactiu/va	1,33	1,58	0,3	0	1,12
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Una altra dada comparativa entre ambdós tipus de llars són els anys de convivència que porten els membres de la parella que, com es pot constatar en la següent taula, són força diferents. Si gairebé el 60% de les llars de parelles amb fills/es porten convivent entre 11 i 30 anys, quasi el 50% de les que no tenen fills/es en porten com a promig molts més de 30, circumstància que no sorpren tenint en compte les edats mitjanes respectives dels dos grups de llars anteriors.

Ara bé, al mateix temps aquesta taula posa també de manifest que una quarta part de les parelles sense fills/es porten conviuen entre 0 i 5 anys, la qual cosa ens indica l'existència d'un grup de parelles joves que anteriorment ja s'havia detectat amb altres de les dades treballades.

Taula 27.2. Taula comparativa: Anys de convivència de les parelles amb o sense fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

1. Parelles sense fills

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
0 a 5 anys	23,13	25,48	9,95	29,39	12,83
6 a 10 anys	11,34	14,06	3,05	0	0
11 a 20 anys	9,43	10,22	0	0	18,74
21 a 30 anys	6,95	7,22	12,88	0	0
més 30 anys	49,15	43,03	74,12	70,61	68,43
Total	100	100	100	100	100

2. Parelles amb fills

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
0 a 5 anys	13,96	14,44	13,45	11,57	11,32
6 a 10 anys	17,17	16,91	12,72	11,93	22,86
11 a 20 anys	27,17	27,7	50,07	17,15	13,84
21 a 30 anys	30,62	29,44	21,89	42,34	40,78
més 30 anys	11,08	11,51	1,87	17,01	11,2
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

5. Llars unipersonals

Les persones que viuen soles són, majoritàriament, dones. L'anàlisi de la seva composició per sexe a Catalunya revela que ho són gairebé les tres quartes parts en les províncies de Lleida i Tarragona, amb valors del 72,16% i 74,75%, respectivament; gairebé el 70% en el cas de Barcelona i pel conjunt de Catalunya i només el 50% en la província de Girona. Una important proporció d'aquestes dones soles són ancianes, de fet, les persones de sexe femení de més de 65 anys representen gairebé la meitat de totes les que viuen soles. A més, hi ha gairebé un 32% de les dones soles que tenen més de 75 anys, mentre que aquesta dada només és de 11% en el cas dels homes, que se situen bàsicament a dues franges d'edat: entre 35 i 49 anys (32%) i més de 65 anys (30%). En el cas de les dones que viuen soles, el segon col·lectiu amb pes són les que tenen entre 50 i 64 anys (15%). Certament, totes les dades indiquen que l'envelliment en aquest col·lectiu de persones soles es fa molt més palès en el cas de les dones (taules 28 i 29).

Taula 28. Llars unipersonals segons el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Home	31,83	31,3	49,02	27,84	25,25
Dona	68,17	68,7	50,98	72,16	74,75
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 29.1. Llars unipersonals segons l'edat i el sexe de la persona que les encapçala - 5 intervals d'edat, Catalunya i Províncies, 2001.

HOMES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
16-24 anys	5,6	6,63	0	5,96	3,91
25-34 anys	17,82	18,1	18,11	6,91	22,62
35-49 anys	31,88	37,36	16,22	8,15	21,07
50-64 anys	15,38	12,61	17,92	36,96	21,75
65 i + anys	29,33	25,3	47,75	42,02	30,64
Total	100	100	100	100	100

DONES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
16-24 anys	1,2	1,25	0	0	2,23
25-34 anys	9,46	10,71	12,97	4,62	2,07
35-49 anys	13,96	15,4	10,81	9,35	8,56
50-64 anys	14,84	15,82	4,56	10,55	16,16
65 i + anys	60,53	56,82	71,67	75,48	70,98
Total	100	100	100	100	100

TOTALS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
16-24 anys	2,59	2,93	0	1,66	2,66
25-34 anys	12,11	13,01	15,46	5,26	7,26
35-49 anys	19,63	22,23	13,43	9,01	11,72
50-64 anys	15,01	14,82	11,03	17,9	17,57
65 i + anys	50,66	47,02	60,08	66,16	60,8
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 29.2. Llars unipersonals segons l'edat i el sexe de la persona que les encapçala - 13 intervals d'edat, Catalunya i Províncies, 2001.

HOMES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Menys de 20 anys	0	0	0	0	0
20-24 anys	5,6	6,63	0	5,96	3,91
25-29 anys	4,73	4,85	4,13	6,91	2,94
30-34 anys	13,08	13,24	13,98	0	19,68
35-39 anys	11,24	14,52	3,66	0	0
40-44 anys	9,17	10,47	3,58	0	11,86
45-49 anys	11,47	12,37	8,98	8,15	9,21
50-54 anys	6,08	6,11	4,18	18,01	0
55-59 anys	5,31	3,4	5,32	6,99	21,75
60-64 anys	3,99	3,1	8,42	11,95	0
65-69 anys	11,47	11,43	14,62	11,53	7,21
70-74 anys	6,61	4,37	17,26	12,81	7,42
75 i més anys	11,25	9,51	15,87	17,68	16,01
Total	100	100	100	100	100

DONES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Menys de 20 anys	0	0	0	0	0
20-24 anys	1,2	1,25	0	0	2,23
25-29 anys	1,85	2,09	2,69	1,47	0
30-34 anys	7,61	8,62	10,27	3,15	2,07
35-39 anys	4,86	5,67	4,55	0	2,47
40-44 anys	6,01	6,09	6,26	4,83	6,1
45-49 anys	3,09	3,64	0	4,51	0
50-54 anys	4,87	6,38	0	0	0
55-59 anys	5,16	4,75	4,56	1,65	10,52
60-64 anys	4,82	4,69	0	8,91	5,64
65-69 anys	14,91	15,15	17,43	9,14	15,52
70-74 anys	13,64	9,23	28,48	24,03	29,85
75 i més anys	31,98	32,44	25,76	42,31	25,62
Total	100	100	100	100	100

La taula segueix a la pàgina 26...

TOTALS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Menys de 20 anys	0	0	0	0	0
20-24 anys	2,59	2,93	0	1,66	2,66
25-29 anys	2,76	2,95	3,39	2,98	0,74
30-34 anys	9,34	10,06	12,07	2,28	6,52
35-39 anys	6,88	8,43	4,12	0	1,84
40-44 anys	7,01	7,45	4,96	3,49	7,55
45-49 anys	5,74	6,35	4,35	5,53	2,33
50-54 anys	5,25	6,29	2,02	5,02	0
55-59 anys	5,21	4,33	4,93	3,13	13,35
60-64 anys	4,55	4,2	4,08	9,75	4,22
65-69 anys	13,82	13,99	16,07	9,8	13,42
70-74 anys	11,42	7,72	23,04	20,91	24,19
75 i més anys	25,43	25,3	20,96	35,45	23,19
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Segons l'estat civil, i tal com es pot apreciar en la següent taula 30, en el cas dels homes, el 42% són solters, el 26% són vidus i el 15% separats o divorciats. Les persones que consten com a casades i a la vegada encapçalen llars de solitaris, es poden considerar com a "pressumptes separats de fet", per la qual cosa les podríem sumar al percentatge anterior arribant, aleshores, al voltant de la xifra d'un 30% d'homes que viuen sols i estan separats/divorciats. Pel que fa a les dones, el predomini de les vídues és molt més important (53%), gairebé el doble que en el cas dels homes, mentre que les solteres –estat civil majoritari pels homes– representen un 36% i les separades o divorciades –a les que hi ajuntem les casades o "pressumptes separades de fet"– només constitueixen el 11%, o sia menys de la meitat de la proporció que feien en el cas dels homes. En realitat, el pes de les dones vídues arriba a ser tan important que representen quasi el 40 i pico percent de totes les persones que viuen soles.

Taula 30. Llars unipersonals segons l'estat civil i el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

HOMES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Casat	16,53	21,85	0	4,04	0
Solter	42,52	36,69	61,4	62,47	54,82
Separat	6,4	5,37	9,35	3,63	13,72
Divorciat	8,56	9,61	3,55	6,01	8,03
Vidu	25,99	26,47	25,7	23,85	23,43
Total	100	100	100	100	100

DONES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Casada	3,36	4,01	0	4,21	0
Soltera	36,54	39,1	28,7	12,8	37,77
Separada	2,75	1,62	9,1	7,96	4
Divorciada	4,34	4,33	6,26	3,21	4,09
Vídua	53,02	50,94	55,93	71,82	54,13
Total	100	100	100	100	100

TOTALS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Casat/da	7,55	9,6	0	4,16	0
Solter/a	38,44	38,34	44,73	26,63	42,08
Separat/da	3,91	2,79	9,23	6,75	6,46
Divorciat/da	5,68	5,99	4,93	3,99	5,08
Vidu/a	44,41	43,28	41,11	58,47	46,38
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Amb congruència amb la informació que aporten les dades anteriors, cal dir que la majoria de les dones ancianes que viuen soles i són vidues a Catalunya estan inactives (70%) i només una tercera part està ocupades (29,3%). Aquest darrer col·lectiu segurament és el que està format per dones solteres i, en menor quantia per

separades/divorciades. En el cas dels homes sols, les proporcions són més aviat a la inversa, ja que la majoria de solters o bé separats/divorciats –entre 35 i 49 anys- estan treballant (al voltant d'un 60%) i els inactius –segurament es tracta dels vidus amb més de 65 anys- representen tant sols el 40% dels efectius del conjunt d'homes sols a Catalunya. Aquesta distribució dels efectius d'homes i dones sols en relació al mercat laboral es manté amb més o menys diferències a totes les províncies catalanes, per bé que a Barcelona, les dades són una mica més inflades pel que fa a l'ocupació i bastant més reduïdes pel que fa a l'inactivitat, tant en el cas dels homes com per les dones. Així per exemple, en el cas de les dones soles, l'ocupació és del 33%, mentre que a Lleida és del 11%, i a Girona o Tarragona al voltant del 20%. Per contra, les dones inactives representen un 67% a Barcelona i, en canvi, un 86% en el cas de Lleida i gairebé un 80% a Girona o Tarragona (taula 31 i vegeu taules 32 i 33 –annex). Com es reflecteix en una altra taula, la gran majoria de persones que viuen soles han nascut a Catalunya (66%), (gairebé 49% a Barcelona) i la resta a d'altres províncies espanyoles (34%) essent Granada i Jaén les que acaparen els majors percentatges que no arriben però al 5% (vegeu taula 33 –annex).

Taula 31. Llars unipersonals segons la situació laboral i el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

HOMES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupat	58,26	62,52	47,24	41,79	46,41
Aturat	0,42	0	0	3,26	2,94
Inactiu	41,33	37,48	52,76	54,96	50,65
Total	100	100	100	100	100

DONES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupada	29,39	33,01	22,07	11,06	19,53
Aturada	0,77	0,55	0	2,84	1,39
Inactiva	69,84	66,45	77,93	86,09	79,08
Total	100	100	100	100	100

TOTALS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupat/da	38,58	42,25	34,41	19,62	26,32
Aturat/da	0,66	0,38	0	2,96	1,78
Inactiu/va	60,77	57,38	65,59	77,43	71,9
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

6. Les parelles de fet

Les dades del PaD del 2001 mostren que del total de parelles a Catalunya hi ha aproximadament un 10% de parelles de fet. Tal com reflecteix la següent taula, existeixen disparitats provincials rellevants que es desvien d'aquesta proporció, ja que a Lleida, per exemple, aquest col·lectiu no arriba al 4%, essent la província amb menys parelles de fet a Catalunya. Per contra, a Barcelona és on es concentren el gruix d'aquestes parelles que constitueixen –de la mateixa manera que pel conjunt de Catalunya– el 10% de totes les parelles barcelonines. Les altres dues províncies, Girona i Tarragona, se situen al mig amb percentatges del 7%.

Taula 34. Nombre i percentatge de les parelles de fet sobre el total de parelles, Catalunya i Províncies, 2001.

		Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Parelles de fet	%	9,68	10,74	7,31	3,88	7,07
	absolut	138629	116166	9202	3151	10139
Parelles casades	%	90,32	89,26	92,69	96,12	92,93
	absolut	1293485	965452	116678	78062	133264
Total Parelles	%	100	100	100	100	100
	absolut	1432114	1081617	125880	81214	143403

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Tan si es tracta de parelles de fet com de parelles casades, la majoria d'elles tenen fill/es, encara que la proporció de les que en tenen és molt més elevada en el cas de les parelles casades (70%) que no pas en les parelles de fet (57%). Probablement, en molts casos, la parella de fet es formalitza amb el matrimoni precisament quan tenen fill/es i, de fet, això és una de les raons que possiblement pot

explicar la menor proporció anterior. Aquestes dades pel conjunt de Catalunya es repeteixen en proporcions similars quan s'estudien les distribucions en les distintes províncies catalanes sobretot en el cas de les parelles casades. Doncs, en el cas de les parelles de fet, la situació és molt diferent. Per una banda, Barcelona s'assimila a la mitjana catalana, puix que les parelles de fet amb fills/es representen també el 57% -indicant el pes que té la província per definir també la mitjana catalana-, i a Tarragona, aquesta proporció s'infla fins gairebé el 77%, circumstància que seria molt interessant d'estudiar més a fons, per convertir a Tarragona en la província amb més parelles de fet amb fills/es en proporció de tot Catalunya.

Però d'altra banda, destacar que sobretot a Lleida, però també a Girona, el percentatge es capgiren, ja que en aquestes províncies, la majoria de les parelles de fet no tenen fills (54% i 62% respectivament) (taula 34.2 i vegeu taula 34.1 –annex).

Taula 34.2. Parelles de fet i parelles casades amb fills/es i sense fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

1. Parelles de fet

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Parella sense fills/es	42,81	43,05	54,02	62,50	23,73
Sense altres persones	36,09	35,25	52,99	62,50	22,17
Amb altres persones	6,72	7,80	1,03	0,00	1,56
Parella amb fills/es	57,19	56,95	45,98	37,50	76,27
Sense altres persones	44,74	43,69	44,86	37,50	58,98
Amb altres persones	12,45	13,26	1,12	0,00	17,29
Total Parelles	100	100	100	100	100

2. Parelles casades

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Parella sense fills/es	29,66	29,96	31,63	28,09	26,64
Sense altres persones	27,51	28,08	30,24	22,91	23,72
Amb altres persones	2,15	1,88	1,39	5,18	2,92
Parella amb fills/es	70,35	70,04	68,37	71,90	73,36
Sense altres persones	64,47	65,07	59,94	60,33	66,47
Amb altres persones	5,88	4,97	8,43	11,57	6,89
Total Parelles	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Altres dades interessants de les parelles de fet són l'edat dels fills/es. A Catalunya, entre totes les parelles de fet amb fills/es, la majoria els tenen de 16 o més anys (40%) i, en segon lloc, de menys de tres anys (28%), proporcions que reflecteixen l'existència de dos perfils de parelles de fet que s'aniran confirmant amb les dades disponibles. Un perfil més jove, en el que els homes tenen entre 25 i 34 anys, i una altre de més gran, en el que tenen entre 35 i 44 anys. Tal com es mostra en diverses taules, el perfil jove representa a Catalunya al voltant, en el cas dels homes, del 26% dels casos i, en el cas de les dones, del 30% dels casos. El perfil de parelles de fet més gran constitueix, en el cas dels homes, gairebé el 29% del total, tenint en compte també que hi ha un 22% que tenen més de 44 anys. En el cas de les dones, també trobem un 30% que tenen entre 35 i 44 anys, perbé que en edats majors ja no trobem, a diferència del que passava en el cas del homes, percentatges que siguin prou rellevants (vegeu taules 35, 37 i 38- annex).

L'estat civil de la majoria de les parelles de fet pel conjunt de Catalunya és el de solteria dels dos membres de la parella (47%), per bé que a Lleida i Tarragona aquest percentage és menor i no arriba al 25%, i a Girona tampoc passa del 37%. A més a més, en el cas de Girona també trobem, en percentatges similars, parelles de fet formades per separats amb divorciats (20%). En canvi, a la província de Barcelona el 50% de totes les parelles de fet estan formades per solters. En segon terme, i en percentatges similars que no passen del 8% en el cas del conjunt de Catalunya, i tal com s'indica a la següent taula 36, es troben les parelles d'estats civils mixtes: solter-divorciat; solter-vidu; casat-solter. A les províncies catalanes, hi ha moltes disparitats i caldrien estudis més aprofundits i major nombre d'observacions per a poder interpretar els diversos estats civils d'aquest segon grup, en ordre d'importància numérica, de les parelles de fet. Només comentar que a Girona i Tarragona, és destacable el percentatge de parelles de fet formades per dos persones vidues, ja que arriba gairebé al 20% dels casos i, per contra, aquest grup només és del 3% a Barcelona o no existeix a Lleida, segons les dades disponibles. Que cal tornar a dir, s'han de prendre amb cautela i només com a aproximacions i orientacions generals al tema en qüestió.

Taula 36. Estat civil de les parelles de fet, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
2- Casats	4,02	4,25	4,95	5,99	0
Casat - Solter	6,38	6,32	6,37	16,43	3,89
Casat - Separat	1,29	1,54	0	0	0
Casat - Vidu	4,15	4,51	0	0	4,96
2- Solters	47,23	50,69	36,66	20,78	25,59
Solter - Separat	4,25	2,44	16,61	6,55	13,19
Solter - Divorciat	7,95	8,04	9,46	18,75	2,23
Solter - Vidu	7,64	7,78	0	0	15,05
2- Separat	1,26	0	6,17	0	11,6
Separat - Divorciat	2,37	2,27	0	20,32	0
Separat - Vidu	3,52	4,2	0	0	0
2- Divorciats	4,83	5,09	0	11,2	4,1
Divorciat - Vidu	0,13	0	2,05	0	0
2- Vidus	4,99	2,87	17,73	0	19,38
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Per acabar, s'ha considerat interessant incloure, com en d'altres apartats la variable de treball. Endemés, comparem les dades disponibles sobre les parelles de fet amb les de parelles casades, per tenir una visió més fonda del tema i poder veure millor les diferències. Certament, les estadístiques són les esperades i en proporció el conjunt de parelles de fet tenen percentatges de participació al mercat laboral molt més elevats que no pas els de les parelles casades (taula 39).

A tot Catalunya, el percentatge de les parelles de fet en les que els dos membres estan ocupats és gairebé del 60% i, per contra, en el cas de les parelles casades, aquesta proporció disminueix en quasi 20 punts percentuals, ja que és del 42%. A més a més, en el cas de les parelles casades, hi ha un 32% dels casos en els que els dos membres de la parella estan inactius, enfront d'un 16%, o sia la meitat, de casos en les parelles de fet. De fet, en aquest darrer col·lectiu la combinació ocupat-inactiu és major que la formada pels inactius, ja que dóna una proporció del 19%, similar en aquest cas a la de les parelles de fet. Ara bé, s'ha de tenir en compte que aquesta distribució percentual dels efectius de les parelles de fet o casades,

en funció de les diferents categories laborals, és ben diferent al que s'acaba d'explicar si es tenen en compte les distintes províncies catalanes, a excepció de la de Barcelona que compleix les proporcions suara esmentades.

A Girona i Lleida, per exemple, la gran majoria de les parelles de fet estan ocupades, i la proporció és similar o més elevada que pel cas de Barcelona, ja que les xifres són de 60% o 69%, respectivament. Per contra, a Tarragona, la proporció més elevada de parelles de fet responen a la combinació ocupat-inactiu (40%) o a inactivitat dels dos membres (32%), circumstància que podria explicar-se, en part, tenint en compte que una part d'aquestes parelles de fet estan formades per persones vídues.

Taula 39. Situació laboral de les parelles de fet en comparació a les parelles casades, Catalunya i Províncies, 2001.

1. Parelles de fet

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Tots ocupats	56,48	59,32	60,11	68,81	16,79
Tots aturats	1,76	0,98	11,67	0	2,23
Tots inactius	16,2	14,29	23,2	15,21	32,05
Ocupat i aturat	6,16	6,58	1,97	9,43	4,1
Ocupat i inactiu	18,89	18,83	3,05	0	39,86
Aturat i inactiu	0,51	0	0	6,55	4,96
Total	100	100	100	100	100

2. Parelles casades

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Tots ocupats	41,67	40,44	51	45,17	40,3
Tots aturats	1,83	2,32	0,14	0,3	0,63
Tots inactius	31,65	32,08	31,1	28,39	30,93
Ocupat i aturat	3,18	3,27	4,31	1,73	2,45
Ocupat i inactiu	19,86	19,65	13,24	24,43	24,52
Aturat i inactiu	1,81	2,24	0,22	0	1,16
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

7. Llars monoparentals

La taula 40 ens ofereix una primera aproximació a les llars monoparentals que viuen al territori català⁴.

Taula 40. Llars monoparentals segons el sexe de la persona que les encapçala i respecte el total de llars familiars, Catalunya i Províncies, 2001.

1. Llars monoparentals segons sexe

		Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Mares sols amb fills/es	Abs	156088	125458	9860	11539	9441
	%	79,23	82,37	62,67	82,09	62,50
Sense altres persones	Abs	139514	113709	7762	10070	7762
	%	89,38	90,64	78,72	87,27	82,22
Amb altres persones	Abs	16784	11749	2098	1469	1678
	%	10,75	9,36	21,28	12,73	17,78
Pares sols amb fills/es	Abs	40910	26854	5874	2518	5664
	%	20,77	17,63	37,33	17,91	37,50
Sense altres persones	Abs	36924	26854	1678	2518	5664
	%	90,26	100,00	28,57	100,00	100,00
Amb altres persones	Abs	3986	0	3986	0	0
	%	9,74	0,00	67,86	0,00	0,00
Total Parelles	Abs	196998	152312	15735	14056	15105
	%	100	100	100	100	100

La taula segueix a la pàgina 38...

4. En aquesta part del treball en la que s'analitzen les famílies monoparentals hem comptat amb la col·laboració de la doctoranda Sandra Obiol (UAB), que ja havia treballat amb nosaltres, com a investigadora, en la recerca sobre monoparentalitat a Catalunya (Almeda, 2004).

2. Llars monoparentals respecte del total de llars familiars

		Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Llars monoparentals	Abs	196998	152312	15735	14056	15105
	%	9,39	9,70	8,46	10,34	7,32
Mares sols amb fills/es	Abs	156088	125458	9860	11539	9441
	%	7,44	7,99	5,33	8,43	4,56
Pares sols amb fills/es	Abs	40910	26854	5874	2518	5664
	%	1,95	1,71	3,13	1,91	2,76
Total Llars familiars	Abs	2097955	1571158	184620	135738	206229
	%	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Les dades del PaD ens mostren que les llars monoparentals són una minoria en el ventall de formes familiars a Catalunya, representant un 9,39% del total de llars familiars, tot i que cal tenir en compte l'acusat creixement que han experimentat aquest tipus de llars en els darrers anys. D'altra banda, segons les dades disponibles referents al període 1991-1996, les llars monoparentals mostren un increment prop al 25%, si bé en aquest augment hi ha una gran diferència per sexe, ja que mentre que les llars encapçalades per dones augmenta en un 19%, les encapçalades per homes ho fan en més d'un 50% (Almeda, 2004). Tanmateix, i tal com s'indica en la taula 40, a l'any 2001 Catalunya compta amb 7,44% de llars monoparentals encapçalades per dones, respecte el total de llars familiars, i amb 1,95% encapçalades per homes. En la distribució territorial, Lleida configura la província amb major pes de les famílies monoparentals respecte el total de les seves llars (10,34%) i Tarragona la que compta amb la menor proporció d'aquest tipus familiar (7,32%). Cal tenir en compte que l'augment dels homes com a responsables en solitari dels seus fills/es no fa canviar la tendència dels darrers temps a que siguin les dones les que encapçalen majoritàriament les llars monoparentals a Catalunya i també a totes les províncies, tanmateix hi ha certes diferències (taula 40). Mentre a Barcelona el pes de les mares soles és molt acusat (un 82,37% del total de famílies monoparentals) en el cas de Girona i Tarragona la proporció disminueix, sense deixar però de ser majoria dones que encapçalen aquestes llars i que representen un 62,67% i un 62,50%, respectivament.

A efectes analítics, es poden distingir dos tipus de famílies monoparentals. D'una banda, aquelles en les que el nucli familiar de mares o pares sols amb fills/es a càrrec conviu amb d'altres persones

(les anomenades “famílies monoparentals extenses”) i, de l'altra, aquelles en les que hi ha absència d'aquestes altres persones i, per tant, els pares o mares sols conviuen exclusivament amb els seus fills/es a càrrec (les anomenades “famílies monoparentals simples”). La taula 40 ens mostra com la gran majoria de llars monoparentals són simples, tant en el cas de les mares, amb un 89,38%, com, sobretot, en el cas dels pares amb un 90,26%. De fet, tant pel conjunt de Catalunya com si ho analitzem per les províncies, són els pares els que presenten una major tendència a viure en solitari amb els seus fills/es, excepte en el cas de Girona, on fins i tot la relació percentual canvia passant a ser un 67,86% els que viuen amb altres persones i un 28,57% els que ho fan sense ningú. Així mateix, també en aquesta província, a diferència de les altres, les mares presenten una major inclinació a conviure amb altres persones, ja que aquestes representen un 21% dels casos enfront del 10,75% dels casos pel que fa al conjunt de Catalunya.

Una de les principals variables per conèixer el perfil de la monoparentalitat a Catalunya és l'edat dels fills/es, indicador fonamental per a poder saber si estem avançant vers un tipus de monoparentalitat més moderna o si al contrari, continuem amb un perfil molt més tradicional de la monoparentalitat. Segons Almeda (2004), estem vivint en un moment de transició de les formes familiars que es reflecteix clarament en el cas de la monoparentalitat. Aquesta forma familiar passa d'un model més tradicional, caracteritzat especialment per l'estat civil de qui l'encapçala (viduïtat) i les edats del progenitor i dels fills/es, majoritàriament elevades, a un altre molt més modern, en el que la monoparentalitat és fruit d'una ruptura d'unió, l'edat dels progenitors és mitjana i els fills/es són menors i dependents del pare o mare.

La taula 42 ens mostra els percentatge de fills/es menors de 16 anys que viuen en llars monoparentals – tant simples com extenses– del total de menors de 16 anys a Catalunya i províncies. D'aquesta manera s'observa que a l'any 2001, un 8,83% del total de menors de 16 anys creixen en llars monoparentals.

Taula 42. Percentatge de menors de 16 anys en llars monoparentals del total de menors de 16 anys, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Llars Monoparentals	8,83	10,44	4,25	2,76	4,23
Resta de Llars	91,17	89,56	95,75	97,24	95,77
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Encara que no es tracta d'una xifra molt elevada en relació a la resta de llars familiars, cal valorar que el fet de viure en una família monoparental pot comportar pels menors viure situacions de vulnerabilitat o exclusió social. Segons el Pannell de Llars Europeu de 1996 en tots els països, excepte a Dinamarca, la propensió de viure sota el llindar de pobresa, és a dir, sota el 60% de la renda equivalent del país, augmenta si es pertany a una família monoparental (Eurostat, 1997). A Catalunya, seguint l'estudi realitzat per Joan Oliver (2001), la tendència és molt semblant. L'autor fixa, per a l'any 1996, en la xifra de 300.000 les famílies que considera pobres, un 14,3% del total de famílies catalanes, utilitzant com a criteri el llindar del 50% de la despesa equivalent. D'aquestes famílies, dues tercers parts eren monoparentals, de les quals, no podem obviar-ho, el 88,8% estaven encapçalades per dones. Per tant, hem de considerar tots aquests percentatges com possibles senyals d'una experiència de degradació de les condicions vitals d'aquests nens/es que viuen en llars monoparentals. Territorialment, queda palesa la importància de Barcelona front de les altres províncies, car compta amb un 10,44% de menors vivint a llars monoparentals mentre que a la resta no se superen el 5%. Lleida, amb un 2,76%, presenta el menor percentatge de totes quatre províncies.

La taula 41 aprofundeix en l'edat dels fills/es de les famílies monoparentals a partir de definir tres intervals o grups d'edat, i observar les diferències que existeixen per sexe pel que fa a responsabilitzar-se dels fills/es segons sigui la seva edat (vegeu taula 41-annex). En la taula queda clar que quan les edats dels fills/es estan compreses entre els 0 i els 5 anys, les dones es fan càrrec pràcticament en solitari de la cura de la mainada (92,85%). En aquest sentit, seria molt necessari poder desenvolupar mesures de protecció social vers aquestes dones en aquest període concret de la cura dels seus fills/es per tal de poder conciliar feina/llar-família. A mesura que els nens/es es fan més grans, la proporció de mares cuidadores varia, ja que van apareixen els pares com a persones responsables també dels seus fills/es (un 7,29% en el cas de nens de 6 a 11 any). Ara bé, quan els menors tenen de 12 a 17 anys el percentatge de pares baixa radicalment i, probablement, aquesta diferència es podria explicar si tenim en compte que, en aquest cas, es tracta de pares d'una generació major a l'anterior i, segurament, menys procliu per a fer-se càrrec d'una tasca que tradicionalment ha estat assignada a les dones. D'altra banda, enfocant la nostra mirada a les diferents divisions territorials, observem que, si bé a Barcelona i a Girona el 100% d'aquestes llars són simples, a Tarragona i Lleida passa tot el contrari, el 100% viuen amb altres persones. Endemés, a Lleida hi ha un major tendència de les mares a viure amb altres persones, molt més que no pas a la resta

de províncies, per la qual cosa les llars extenses són molt més nombroses, tal com ja havíem comentat en altres apartats de l'estudi.

Continuant dibuixant el perfil de les mares i pares sols a Catalunya cal fer referència al seu estat civil. La taula 43 ens aporta dades al respecte, en aquest cas únicament respecte les famílies monoparentals que hem considerat extenses.

Taula 43. Llars monoparentals segons el sexe i l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

MARES SOLES					
	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Casada	4,95	5,57	2,46	0	5,33
Soltera	7,96	8,91	2,95	0,64	9,38
Separada	19,01	20,13	17,58	11,42	14,81
Divorciada	15,15	17,26	9,78	1,73	8,95
Vídua	52,74	48,12	67,22	83,65	61,54
No sap	0,19	0	0	2,56	0
Total	100	100	100	100	100
PARES SOLS					
	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Casat	18,26	19,15	30,74	21,25	0
Solter	0,32	0	0	5,11	0
Separat	7,54	3,51	10,86	43,38	6,85
Divorciat	20,27	29,07	0	18,77	0
Vidu	53,61	48,27	58,4	11,49	93,15
Total	100	100	100	100	100
TOTAL					
	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Casat/da	7,71	7,96	12,91	3,92	3,32
Solter/a	6,37	7,34	1,86	1,46	5,85
Separat/da	16,63	17,21	15,1	17,31	11,81
Divorciat/da	16,21	19,34	6,17	4,87	5,58
Vidu/a	52,92	48,15	63,96	70,35	73,44
No sap	0,15	0	0	2,09	0
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

En aquesta taula es pot observar que majoritàriament l'estat civil de les llars monoparentals catalanes és la viduïtat, en un 52,92%, augmentant encara més aquest percentatge en el cas de Tarragona (73,44%) i Lleida (70,35%), i essent menor en el cas de Barcelona (48,15%). Si ens fixem en el sexe dels progenitors es pot veure que gairebé no existeixen diferències entre homes i dones, ja que també els homes són majorment vidus/es en més d'un 50%. El que canvia segons sexe, i a nivell de tot el territori català, és la distribució entre la resta d'estats civils si bé els homes es concentren en el cas dels divorciats i dels casats⁵ (20,27% i 18,26% respectivament) i en el cas de les dones, amb una distribució molt més heterogènia -característica que es mantindrà a totes els variables com veurem-, el segon major percentatge ens el trobem en la separació (19%). Territorialment és precís fer esment de la importància que a Lleida té la viduïtat en el cas de les dones sobretot amb un 83,65%, i no tant en entre els pares lleidatans els quals la majoria són separats (43,38%). En canvi, a Tarragona en els pares monoparentals són vidus en una immensa majoria de 93,15%.

Centrant-se a partir d'ara exclusivament en les famílies monoparentals simples, la taula 44 ens mostra com es distribueixen les llars monoparentals segons el sexe i l'estat civil del pare o mare.

Taula 44. Llars monoparentals segons el sexe i l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

MARES SOLES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Casada	5,1	5,6	3,08	0	6,43
Soltera	6,44	7,64	3,71	0	0
Separada	17,8	18,64	22,06	8,67	12,97
Divorciada	16,5	18,64	12,28	0	10,8
Vidua	54,15	49,47	58,87	91,33	69,8
Total	100	100	100	100	100

La taula segueix a la pàgina 43...

5. No considerem que siguin persones casades en sentit estricte sinó que suposem que són "separats/des de fet", és a dir, aquelles persones que han passat per una ruptura matrimonial però que no han dut a terme (o es troben en procés) els tràmits adients pera fer efectiva la separació judicial. És un grup que al llarg dels últims anys ha adquirit major pes a la societat catalana, no obstant encara no s'aprofundint en el seu estudi (Almeda, 2004).

PARES SOLS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Casat	20,23	19,15	100	21,25	0
Solter	0,36	0	0	5,11	0
Separat	6,66	3,51	0	43,38	6,85
Divorciat	22,47	29,07	0	18,77	0
Vidu	50,28	48,27	0	11,49	93,15
Total	100	100	100	100	100

TOTAL

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Casat/da	8,27	8,19	20,97	4,36	3,72
Solter/a	5,17	6,18	3,02	1,05	0
Separat/da	15,47	15,76	17,99	15,79	10,39
Divorciat/da	17,75	20,63	10,01	3,85	6,25
Vidu/a	53,34	49,24	48,01	74,96	79,65
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Les dades d'aquesta taula són molts semblants a les anteriors, en primer lloc, més de la meitat de pares i mares que viuen sols amb els seus fills/es són vidus/es i, en segon lloc, de nou els pares estan divorciats o casats (separats de fet) i les mares separades i/o divorciada. La província amb una major diversitat d'estats civils és Barcelona, en la qual les llars encapçalades per un pare o mare vidu/a deixen de representar el 50% o més del total de les llars. El cas de Lleida és significatiu pel fet que els pares vidus amb un 11,49% presenten una proporció molt menor que la mitjana, no ja les mares que constitueixen una àmplia majoria amb un 83,65%. Una de les raons podria ser segurament les segones núpcies que duen a terme els pares vidus, que efectivament són molt més rellevants numèricament que en el cas de les dones.

Abans de continuar amb l'estudi comentar que una recerca sobre les ruptures matrimonials –una de les raons principals de la monoparentalitat actual- ha de tenir en compte algun tipus d'estimació sobre les separacions de fet. Perquè si tant sols es fa referència a les separacions judicials i als divorcis i no es contempla també aquesta altra situació de trencament de la parella, no es copsarà ni l'envergadura ni l'abast real de les ruptures matrimonials. Per aquest

motiu, s'ha dut a terme una primera estimació estadística de les presumptes separacions de fet a Catalunya amb les dades del PaD que seguidament comentarem breument (taules 63 i 64).

Taula 63. Persones casades presumptament separades de fet segons el sexe, Catalunya i Províncies, 2001.

DONES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Llars unipersonals	29,16	29,44	0	63,33	0
Llars monoparentals	27,15	27,12	35,53	0	55,95
Parelles de fet	43,69	43,43	64,47	36,67	44,05
Total presumptes separades de fet	100	100	100	100	100

HOMES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Llars unipersonals	46,32	51,38	0	20,54	0
Llars monoparentals	18,1	14,02	63,88	42,46	0
Parelles de fet	35,58	34,6	36,12	37	100
Total presumptes separats de fet	100	100	100	100	100

TOTAL

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Llars unipersonals	42,67	45,9	0	43,93	0
Llars monoparentals	23,66	21,07	66,77	24,55	35,82
Parelles de fet	33,67	33,03	33,23	31,53	64,18
Total presumptes separats/des de fet	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 64. Nombre de llars en les que viuen persones casades presumptament separades de fet sobre el total de les llars, Catalunya i Províncies, 2001.

	DONES		HOMES		TOTAL	
	%	Absolut	%	Absolut	%	Absolut
Catalunya						
Llars unipersonals	0,4	8392	0,91	19091	1,31	27483
Llars monoparentals	0,37	7762	0,36	7553	0,72	15105
Parelles de fet	0,59	12378	0,7	14686	1,03	21609
Total llars amb persones presumptes separats/es de fet	1,36	28532	1,97	41330	3,06	64197
Resta de llars					96,94	2033758
Total Llars					100	2097955
Barcelona						
Llars unipersonals	0,48	7542	1,2	18854	1,68	26395
Llars monoparentals	0,44	6913	0,33	5185	0,77	12098
Parelles de fet	0,71	11155	0,81	12726	1,21	19011
Total llars amb persones presumptes separats/es de fet	1,63	25610	2,34	36765	3,66	57504
Resta de llars					96,34	1513654
Total Llars					100	1571158

Taula 64. Nombre de llars en les que viuen persones casades presumptament separades de fet sobre el total de les llars, Catalunya i Províncies, 2001. Continuació.

	DONES		HOMES		TOTAL	
	%	Absolut	%	Absolut	%	Absolut
Girona						
Llars unipersonals	0	0	0	0	0	0
Llars monoparentals	0,13	240	0,96	1772	1,09	2012
Parelles de fet	0,24	443	0,54	997	0,54	997
Total llars amb persones presumptes separats/es de fet	0,37	683	1,5	2769	1,63	3009
Resta de llars					98,37	181611
Total Llars					100	184620
Lleida						
Llars unipersonals	0,53	721	0,2	272	0,72	979
Llars monoparentals	0	0	0,41	557	0,41	557
Parelles de fet	0,31	421	0,35	476	0,52	707
Total llars amb persones presumptes separats/es de fet	0,84	1142	0,96	1305	1,65	2243
Resta de llars					98,35	133704
Total Llars					100	135947
Tarragona						
Llars unipersonals	0	0	0	0	0	0
Llars monoparentals	0,24	495	0	0	0,24	495
Parelles de fet	0,19	392	0,24	495	0,44	907
Total llars amb persones presumptes separats/es de fet	0,43	887	0,24	495	0,68	1402
Resta de llars					99,32	204827
Total Llars					100	206229

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

El criteri d'estimació ha estat el de quantificar aquells casos en els quals trobem persones casades vivint en formes de residència atípica, ja que presumim que aquesta darrera circumstància reflecteix una situació de separació de fet. Concretament, entenem per residència atípica aquells casos en què les persones casades viuen en llars unipersonals, encapçalen llars monoparentals o formen part de parelles de fet (Almeda, 2002). Per tant, per fer aquesta primera aproximació al tema que, evidentment, requerirà fer estudis molt més aprofundits en el futur, examinem si hi ha o no consonància entre la situació residencial i l'estat civil. Així, per exemple, quan trobem persones casades que encapçalen nuclis monoparentals suposem que es tracta de persones separades de fet. O sia persones casades que han experimentat una ruptura matrimonial, però sense haver tingut ocasió de passar pel jutjat o tramitar els papers del conveni de separació legal, tal com s'hauria de procedir, segons la llei, en cas de trencament del matrimoni. Així mateix, també estariem davant de casos de separacions de fet quan trobem persones casades que viuen en llars unipersonals o que formen parelles de fet. En tots tres casos no hi ha, certament, consonància entre l'estat civil i la forma de residència i, conseqüentment, deduem que hi ha hagut una situació de ruptura matrimonial no absorbida pels jutjats de família. Probablement, si tinguéssim moltes més dades sobre els estats civils dels diferents membres que formen les distintes llars familiars, encara trobaríem altres casos de persones casades, però separades de fet. L'anàlisi per l'estat civil d'altres membres de les llars com ara els que formen llars 'sense nucli' o bé dels que constitueixen la categoria "altres persones" podria revelar l'existència de nous separats de fet (Almeda, 2002). Tanmateix, aquestes dades i la seva anàlisi requerria una explotació específica. Per contra, sí que podem extreure algunes conclusions de les taules anteriors que mostra l'estimació duta a terme sobre el nombre de persones casades, que presumptament eren separades de fet a Catalunya l'any 2001. El conjunt d'aquestes dades demostra que la separació de fet és molt important a Catalunya i, a més a més, està augmentant espectacularment, segons les dades disponibles. Les xifres són, realment sorprenents, sobretot en els casos de les parelles de fet, ja que entre el 1991 i el 1996, el creixement de les persones que consten com a casades i cohabiten és de més del 320%, indistintament del sexe (Almeda, 2002). Segons les dades del PAD, el conjunt de llars de solitaris acaparen aquestes llars de persones presumptament separades de fet amb percentatges del voltant del 40%. A continuació trobem les llars de parelles de fet (34%) i, en darrer terme, les llars monoparentals (24%). En el cas dels homes que es troben en aquesta situació, la distribució

percentual és molt similar a l'anterior, per bé que els percentatges de solitaris són majors (del 46%) i el de les monoparentals menors (18%). Per contra, en el cas de les dones és força diferent, ja que les que formen parelles de fet són la majoria (44%), seguides de les unipersonals i monoparentals, amb percentatges similars (al voltant del 30%).

Retornant a la nostra anàlisi de les famílies monoparentals amb l'edat dels pares i mares sols, la taula 45 ens mostra la gran diversitat existent. A nivell de Catalunya i sense diferenciar per sexe, l'edat més habitual és la compresa entre els 40 i 44 anys i, en segon terme, la que comprèn entre els 60 i 64 anys. Si incloem el sexe veiem que els pares es situen majorment entre els 50 i 54 anys i els 60 i 64 anys. Les mares són una mica més joves situant-se entre els 40 i 49 anys, principalment.

Taula 45. Llars monoparentals segons el sexe i l'edat de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

MARES SOLES

Edat	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
30-34 anys	2,92	3,05	7,68	0	0
35-39 anys	7,52	8,3	0	1,77	11,2
40-44 anys	20,69	23,76	18,3	4,01	0
45-49 anys	12,79	12,58	21,23	4,71	17,89
50-54 anys	7,59	8,2	3,05	2,37	9,9
55-59 anys	6,34	6,53	4,69	0	13,4
60-64 anys	11,21	12,02	8,48	4,51	10,84
65-69 anys	3,83	1,38	9,52	25,34	5,9
70-74 anys	5,45	2,63	11,57	29,93	8,8
75-79 anys	9,7	8,79	11,61	20,24	7,49
80-84 anys	8,17	9,43	0	2,84	4,89
85-89 anys	2,08	1,24	3,87	4,29	9,69
90-94 anys	0,67	0,82	0	0	0
95 i més anys	1,04	1,28	0	0	0
Total	100	100	100	100	100

La taula segueix a la pàgina 49...

PARES SOLS

Edat	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
40-44 anys	1,1	0	0	15,71	0
45-49 anys	12,59	15,49	0	18,77	0
50-54 anys	27,59	28,68	76,54	43,38	0
55-59 anys	5,51	7,57	0	0	0
60-64 anys	20,96	17,91	0	0	51,44
65-69 anys	2,01	0	0	0	13,06
70-74 anys	13,41	16,88	23,46	0	0
75-79 anys	5,47	0	0	0	35,5
80-84 anys	4,75	5,42	0	11,49	0
85-89 anys	0,75	0	0	10,66	0
90-94 anys	5,86	8,06	0	0	0
Total	100	100	100	100	100

TOTAL

Edat	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
30-34 anys	2,31	2,47	6,25	0	0
35-39 anys	5,94	6,7	0	1,41	6,47
40-44 anys	16,57	19,2	14,88	6,4	0
45-49 anys	12,74	13,13	17,27	7,59	10,34
50-54 anys	11,8	12,13	16,76	10,77	5,73
55-59 anys	6,17	6,73	3,81	0	7,75
60-64 anys	13,26	13,15	6,9	3,59	27,96
65-69 anys	3,45	1,12	7,74	20,14	8,92
70-74 anys	7,13	5,36	13,79	23,8	5,09
75-79 anys	8,81	7,1	9,45	16,09	19,3
80-84 anys	7,45	8,66	0	4,61	2,83
85-89 anys	1,8	1	3,14	5,6	5,6
90-94 anys	1,76	2,21	0	0	0
95 i més anys	0,82	1,03	0	0	0
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Precisant més el nostre dibuix de la monoparentalitat catalana la següent taula ens proporciona informació combinada al voltant de l'estat civil i l'edat del pare i mare dels nuclis monoparentals (vegeu taula 46-annex). A Catalunya els pares i mares solters són els més joves, més en el cas de les mares que no pas en els dels pares. De fet, un 70% de les dones solteres es situen entre els 35 i 44 anys, i els pares, generalment més grans, entre els 40 i 44 anys. En quant als casats/des, és a dir els separats/des de fet, separats/des i divorciats/des es troben fonamentalment entre la població d'edat mitjana entre la franja dels 40 als 55 anys, mal que sempre els pares amb més edat que les mares.

Els vidus/es mostren una edat molt més elevada, més de 60 anys. Tanmateix, malgrat hi ha una major concentració en les edats més elevades és remarcable el fet que hi ha mares, sobretot, i pares distribuïts per tots els grups d'edats, cosa que no ocorre en els altres estats civils que es concentren en major mesura en les edats mitjanes, entre les 35 i 49 anys (taules 47.1 i 47.2).

Taula 47.1. Llars monoparentals segons l'estat civil, l'edat i el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya, 2001.

DONES

	Casada	Soltera	Separada	Divorciada	Vidua
30-34 anys		22,16	7,03	1,44	
35-39 anys	7,04	31,04	8,36	8,18	4,29
40-44 anys	89,56	39,94	36,36	36,81	1,68
45-49 anys			36,03	7,74	9,36
50-54 anys		6,86	9,01	15,95	5,35
55-59 anys			3,2	13,4	6,57
60-64 anys				16,48	15,71
65-69 anys	3,4				6,77
70-74 anys					10,11
75-79 anys					17,99
80-84 anys					15,14
85-89 anys					3,86
90-94 anys					1,24
95 i més anys					1,93
Total	100	100	100	100	100

La taula segueix a la pàgina 51...

HOMES

	Casat	Solter	Separat	Divorciat	Vidu
40-44 anys	3,67	100			
45-49 anys				56,01	
50-54 anys	87,05		84,16	19,48	
55-59 anys				24,5	
60-64 anys					41,68
65-69 anys			15,84		1,9
70-74 anys	5,58				24,43
75-79 anys					10,88
80-84 anys					9,45
85-89 anys	3,7				
90-94 anys					11,66
95 i més anys					
Total	100	100	100	100	100

TOTAL

	Casat/da	Solter/a	Separat/da	Divorciat/da	Vidu/a
30-34 anys		21,84	6,4	1,06	
35-39 anys	3,44	30,58	7,61	6,01	3,44
40-44 anys	45,59	40,82	33,09	27,06	1,34
45-49 anys			32,79	20,52	7,5
50-54 anys	44,57	6,76	15,77	16,88	4,29
55-59 anys			2,91	16,34	5,26
60-64 anys				12,12	20,87
65-69 anys	1,66		1,43		5,8
70-74 anys	2,86				12,96
75-79 anys	1,89				16,57
80-84 anys					14,01
85-89 anys					3,09
90-94 anys					3,31
95 i més anys					1,55
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 47.2. Llars monoparentals segons l'estat civil, l'edat i el sexe de la persona que les encapçala, reagrupació dels grups d'edat anteriors, Catalunya, 2001.

DONES

	Casada	Soltera	Separada	Divorciada	Vidua	Total
25-34 anys	0	22,16	7,09	1,89	0	3,88
35-49 anys	100	70,97	80,6	69,22	21,73	52,97
50-64 anys	0	6,86	12,31	28,89	26,64	20,19
65 i mes anys	0	0	0	0	51,63	22,95
Total	100	100	100	100	100	100

HOMES

	Casat	Solter	Separat	Divorciat	Vidu	Total
35-49 anys	0	100	0	74,19	0	25,61
50-64 anys	76,54	0	84,16	25,81	96,3	68,48
65 i mes anys	23,46	0	15,84	0	3,7	5,91
Total	100	100	100	100	100	100

TOTAL

	Casat/ da	Solter/a	Separat/ da	Divorciat/ da	Vidu/a	Total
25-34 anys	0	21,84	6,45	1,4	0	3,29
35-49 anys	79,48	71,4	73,29	70,53	18,52	48,82
50-64 anys	15,7	6,76	18,83	28,08	36,93	27,52
65 i mes anys	4,81	0	1,44	0	44,55	20,36
Total	100	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Les llars monoparentals de Catalunya fonamentalment, en un 58,29%, tenen un únic fill/a a càrrec i dos fills/es en un 33,85%, essent els pares, més que les mares, els que tenen un únic fill/a a càrrec (vegeu taula 48-annex). Territorialment, excepte a Tarragona, on és més freqüent tenir dos fills/es, les llars monoparentals solen tenir un únic fill/a. Cal assenyalar també que els pares de Tarragona, amb un 78,36% i de Lleida, amb un 67,26%. Molt poques d'aquestes llars tenen més de 3 fills/es.

Reprement la qüestió de l'edat dels fills/es a càrrec en llars monoparentals, a la taula 49 es pot observar que la gran majoria d'aquestes llars a Catalunya tenen fills/es majors de 16 anys (89,3%), i aquesta preeminència es dona en totes les quatre províncies, sent especialment visible a Lleida, amb un 97,54% i a Tarragona, amb un 96,24%. Precisament les províncies on, com es veia a la taula 43, la monoparentalitat es troba causada sobretot per la viduitat. Tot el contrari que a Barcelona, província en la qual comparativament, hi ha una major presència de fills/es menors de 16 anys vivint en famílies monoparentals al 2001.

Taula 49. Llars monoparentals segons el sexe de la persona que les encapçala i segons l'edat dels fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

MARES SOLES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Fill/a menor de 16 anys	11,6	12,8	11,89	1,77	6,5
Fills/es de 16 anys o més	88,4	87,2	88,11	98,23	93,5
Total	100	100	100	100	100

PARES SOLS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Fill/a menor de 16 anys	7,12	9,45	0	5,11	0
Fills/es de 16 anys o més	92,88	90,55	100	94,89	100
Total	100	100	100	100	100

TOTAL

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Fill/a menor de 16 anys	10,7	12,19	9,69	2,46	3,76
Fills/es de 16 anys o més	89,3	87,81	90,31	97,54	96,24
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Lògicament, els pares i mares més joves són més proclius a tenir a càrrec a fills/es menors de 16 anys (vegeu taula 50-annex), i segons augmenta l'edat dels progenitors també augmenta l'edat dels seus fills/es. Diferenciant per sexe s'observa que són els homes els que, amb major freqüència que les dones, conviuen amb els seus fills/es majors de 16 anys (un 92,88% front a un 88,4%). Tal com veiem a la taula 41 els homes que es fan càrrec en solitari dels seus fills/es solen fer-ho quan aquests han superat els sis anys.

La taula 51 ens confirma la relació que hem establert durant el text, segons la qual quan l'edat dels fills/es supera un determinat límit, en aquest cas els 16 anys, es tracta d'un model més tradicional de monoparentalitat, on la viduitat constitueix la principal via d'entrada a aquesta situació familiar, a diferència de la monoparentalitat "moderna" a la que s'accedeix a través d'una ruptura d'unió. Per això, constatem que més del 50% dels fills/es majors de 16 anys a totes les províncies catalanes viuen en famílies encapçalades per vidus/es, percentatge que augmenta considerablement, superant fins i tot el 75%, en les províncies de Lleida i Tarragona.

Taula 51. Llars monoparentals amb algun/a fill/a de 16 anys o més segons l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Casat/da	6,68	6,02	23,22	4,47	3,86
Solter/a	3,79	4,76	1,2	0	0
Separat/da	14,2	14,32	16,9	14,74	10,79
Divorciat/da	18,18	21,86	5,52	3,94	5,56
Vidu/a	57,15	53,04	53,16	76,85	79,78
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

La següent taula ens mostra precisament el cas contrari al que s'acaba de comentar, la proporció de fills/es menors de 16 anys vivint a llars monoparentals segons l'estat civil del pare o mare. En aquest cas la distribució percentual resulta més heterogènia. A nivell de tot el territori català les principals vies d'entrada a la monoparentalitat són les separacions judicials i les ruptures de fet, és a dir aquells/es que encara afirmen estar casats/des malgrat trobar-se en una situació de monoparentalitat. Aquesta circumstància mostra que en les famílies amb fills/es menors hi ha una escassa presència de la viduitat, malgrat que hi ha excepcions, com és el cas de Tarragona on un 76%

de les llars monoparentals, amb almenys un fill/a menor de 16 anys, estan encapçalades per una persona vídua.

Taula 52. Llars monoparentals amb algun/a fill/a menor de 16 anys segons l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Casat/da	22,32	24,63	0	0	0
Solter/a	17,2	17,09	20,01	42,63	0
Separat/da	27,56	27,8	28,13	57,37	0
Divorciat/da	15,9	13,97	51,86	0	23,8
Vidu/a	17,02	16,5	0	0	76,2
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

És important també en aquesta pormenoritzada anàlisi que es-tem realitzant a les famílies monoparentals a Catalunya, estudiar quin és l'origen geogràfic dels seus membres, o sia, en quin grau afecten els fluxos migratoris en aquest tipus de família. No hem d'oblidar que Catalunya ha sigut tradicionalment un país d'instal·lació de forts fluxos immigratoris tant procedents de la resta de l'Estat espanyol com, especialment als darrers anys, procedents d'altres països⁶. Es precisament aquesta darrera dimensió de les migracions el que més ens interessa en aquesta recerca a causa de l'element d'innovació que en les pautes familiars pot generar la vinguda de persones d'altres cultures i tradicions. La següent taula 53 ens ofereix dades al respecte.

6. El volum de residents estrangers a Catalunya ha augmentat en el període comprés entre 1991 i 1966. Al 1991 el nombre absolut de residents estrangers a territori català era de 60.800, un 16,8% del total de residents a nivell estatal. El pas al 1996 va suposar un increment en gairebé cinc punts percentuals representant un 21,2% del total de residents a territori estatal (114.264 persones). (Ministerio del Interior, 1997).

Taula 53. Llars monoparentals segons l'origen geogràfic dels seus membres, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Tots nascuts a Catalunya	55,89	56	36,47	61,28	63,58
Tots nascuts a la resta d'Espanya	7,66	8,76	6,13	4,75	0
Tots nascuts a un altre país	4,12	3,66	14,12	2,17	3,72
Mixta Catalunya i Espanya	29,58	28,89	35,29	31,79	30,67
Mixta Catalunya i un altre país	2,62	2,69	5,84	0	2,02
Nascuts a Espanya i un altre país	0,12	0	2,15	0	0
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

El primer que es pot apreciar és una certa homogeneïtat respecte el lloc d'origen dels membres de les famílies monoparentals. En general al Principat, el 55% de les famílies tenen tots els seus membres nascuts a Catalunya i, tan sols en un 29,6% dels casos, ho han fet a Catalunya i a altres indrets de l'Estat espanyol. Aquesta distribució és molt semblant a la que presenta Barcelona, Lleida i Tarragona, aquestes darreres però més acusades. El cas de Girona és rellevant ja que els membres de la famílies monoparentals que resideixen al seu territori són o bé totalment nascuts a Catalunya, o bé parelles mixtes entre Catalunya i l'Estat espanyol, per bé que un 14,12% de famílies tenen tots els seus membres d'un país diferent. És molt probables que tingui a veure amb els migrants comunitaris que estan en aquesta província o amb les diverses estratègies que es plantegen les famílies en el moment de la migració d'un dels seus membres. Molt probablement continua existint una família biparental, fins i tot contacte constant i regular amb l'altre pare o mare.

Continuant en la variable d'origen geogràfic, i diferenciant ara per sexe de la persona principal, es pot observar com la tendència entre homes i dones és molt semblant, amb una majoria de famílies on tots els membres han nascut a Catalunya (vegeu taula 54-annex). On hi ha la discrepància és en què, en segon terme, entre Catalunya i l'Estat espanyol, en el cas de les dones, però en el cas dels homes on es troba una major percentatge és en aquelles famílies on tots els membres han nascut a un altre país. Aquest fet resulta força

interessant i, malgrat que resulta necessari una anàlisi més aprofundida d'aquesta circumstància, és molt probable que estigui estretament relacionada amb les estratègies migratòries d'algunes famílies que envien, en primer lloc, al pare i algun dels fills, generalment barons, per a després en una segona fase, tractar de cercar un reagrupament familiar.

Una de les variables fonamentals en el dibuix del perfil dels pares i mares monoparentals és el seu nivell d'instrucció. La formació esdevé avui en dia un element fonamental, encara que no és l'únic ni tampoc el més important, en l'adquisició d'un determinat status laboral i, conseqüentment, d'un cert nivell d'ingressos, el que facilita certs aspectes de la vida quotidiana de les persones. Analitzar, per tant, els nuclis monoparentals en funció del nivell de formació que tenen les seves persones principals presenta una doble finalitat. En primer lloc, conèixer millor a les famílies monoparentals. En segon lloc, ens ajuda a fer-nos una lleugera idea del grau de dificultat que poden tenir a l'hora d'aconseguir un lloc de treball. La taula 55 ens ofereix informació al respecte.

Taula 55. Llars monoparentals segons el sexe i el nivell d'instrucció de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

MARES SOLES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
No sap llegir ni escriure	2,91	2,68	2,61	9,53	0
Sense estudis	24,11	18,8	53,18	61,23	34,48
Estudis primaris	38,92	41,85	5,86	14,43	52,34
Estudis secundaris	8,36	7,37	23,23	12,48	4,24
Estudis universitaris	25,7	29,29	15,12	2,33	8,93
Total	100	100	100	100	100

PARES SOLS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Sense estudis	7,28	0	76,54	0	0
Estudis primaris	57,46	51,68	23,46	69,68	88,26
Estudis secundaris	30,56	48,32	0	6,49	0
Estudis universitaris	4,69	0	0	23,83	11,74
Total	100	100	100	100	100

La taula segueix a la pàgina 58...

TOTAL

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
No sap llegir ni escriure	2,46	2,36	2	7,11	0
Sense estudis	21,56	16,58	58,65	45,69	22,75
Estudis primaris	41,73	43,01	9,98	28,46	64,56
Estudis secundaris	11,72	12,2	17,79	10,96	2,8
Estudis universitaris	22,52	25,84	11,58	7,79	9,89
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

En aquest sentit el més habitual són els estudis primaris tant en mares (38,92%) com en els pares (57,46%). Resulta remarcable el fet que entre les mares a soles la gran heterogeneïtat en el nivell d'instrucció amb un 2,91% de mares que no saben llegir ni escriure juntament amb un 25,7% amb estudis universitaris. Els pares sols es concentren en la categoria d'estudis primaris i la de secundaris amb una 57,46% i un 30,56% respectivament. Pel que fa a la distribució territorial, podem assenyalar les mares de Lleida com les menys instruïdes amb un 9,53% que no saben llegir ni escriure i un 61,23% que no tenen cap estudi finalitzat, mentre les mares residents a Barcelona són les més instruïdes amb un 29,29% amb estudis universitaris. Els pares en aquest cas són més homogenis amb un important nivell de pares sense estudis a Girona (76,54%).

La següent taula ens relaciona els sexe, el nivell d'instrucció i l'estat civil de les mares i pares a soles. D'aquesta manera, ens trobem que són els casats/des els que diuen tenir un major grau d'instrucció sent un 73,69% universitaris, una proporció que augmenta considerablement en el cas de les mares, fins a un 92,71%. En el sentit contrari, els pares i mares amb un menor nivell educatiu resulten ser els vidus/es, un fet que coincideix tant en els homes com en les dones, encara que en aquestes últimes, precisament per la seva heterogeneïtat, presenten un 10,75% amb estudis superiors.

Taula 56. Llars monoparentals segons el sexe, el nivell d'instrucció i l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya, 2001.

MARES SOLES

	Casada	Soltera	Separada	Divorciada	Vídua	Total
No sap llegir ni escriure	0	0	0	0,86	6,22	2,91
Sense estudis	7,29	28,26	10,49	31,59	30,21	24,11
Estudis primaris	0	37,64	35,86	49,09	42,73	38,92
Estudis secundaris	0	0	13,96	3,45	10,1	8,36
Estudis universitaris	92,71	34,11	39,69	15	10,75	25,7
Total	100	100	100	100	100	100

PARES SOLS

	Casat	Solter	Separat	Divorciat	Vidu	Total
Sense estudis	76,54	0	0	0	0	7,28
Estudis primaris	23,46	0	45,75	66,43	62,52	57,46
Estudis secundaris	0	100	38,41	25,81	37,48	30,56
Estudis universitaris	0	0	15,84	7,77	0	4,69
Total	100	100	100	100	100	100

TOTAL

	Casat/ da	Solter/a	Separat/ da	Divorciat/ da	Vidu/a	Total
No sap llegir ni escriure	0	0	0	0,64	5,3	2,46
Sense estudis	21,5	27,85	9,53	23,28	25,75	21,56
Estudis primaris	4,81	37,09	36,76	53,65	45,65	41,73
Estudis secundaris	0	1,45	16,17	9,33	14,14	11,72
Estudis universitaris	73,69	33,61	37,53	13,1	9,16	22,52
Total	100	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

La següent taula dona una ullada a la situació laboral de les mares i pares monoparentals. En efecte, es pot observar com més de la meitat de les persones que encapçalen nuclis monoparentals a Catalunya es troba ocupada. Tanmateix, és rellevant que gairebé en un 30% dels casos no tenen cap activitat laboral reconeguda. Aquesta situació a nivell provincial no presenta grans canvis, el que sí que podem trobar és una proporció rellevant de pares i mares ocupats/des a Girona (71,62%) i, en el sentit contrari, un elevat nivell d'inactivitat a Lleida (49,37%). En quant a les diferències existents per sexe trobem que les mares mostren un perfil de menor ocupació i major inactivitat que els homes.

Taula 57. Llars monoparentals segons el sexe i la situació laboral de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

MARES SOLES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupada	56,29	57,15	70,51	50,71	36,68
Aturada	12,17	14,07	4,57	1,33	6,31
Inactiva	31,54	28,78	24,92	47,96	57,01
Total	100	100	100	100	100

PARES SOLS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupat	62,13	58,07	76,54	45,13	84,57
Aturat	14,02	19,27	0	0	0
Inactiu	23,85	22,66	23,46	54,87	15,43
Total	100	100	100	100	100

TOTAL

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupat/da	57,52	57,33	71,62	49,57	56,87
Aturat/da	12,56	15,07	3,73	1,06	3,65
Inactiu/va	29,92	27,61	24,65	49,37	39,47
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

La taula 58 ens introdueix, a més a més, la variable d'estat civil. Es constata que la totalitat de pares i mares solters es troben ocupats/des. El major grau d'inactivitat existeix, lògicament per l'edat que ja hem vist en taules anteriors, entre els pares i mares vidus/es. Tanmateix si baixem més al detall podrem constatar que són els pares separats (100%) i casats (74,44%) els que presenten un grau més elevat d'inactivitat al contrari que les mares.

Taula 58. Llars monoparentals segons el sexe, la situació laboral i l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya, 2001.

MARES SOLES

	Casada	Soltera	Separada	Divorciada	Vídua	Total
Ocupada	100	100	81,4	69,34	34,52	56,29
Aturada	0	0	13,85	20,37	11,71	12,17
Inactiva	0	0	4,74	10,3	53,76	31,54
Total	100	100	100	100	100	100

PARES SOLS

	Casat	Solter	Separat	Divorciat	Vidu	Total
Ocupat	25,56	100	0	100	67,88	62,13
Aturat	0	0	0	0	27,88	14,02
Inactiu	74,44	0	100	0	4,23	23,85
Total	100	100	100	100	100	100

TOTAL

	Casat/da	Solter/a	Separat/da	Divorciat/da	Vidu/a	Total
Ocupat/da	61,89	100	74,08	77,46	41,15	57,52
Aturat/da	0	0	12,61	14,97	14,93	12,56
Inactiu/va	38,11	0	13,32	7,57	43,92	29,92
Total	100	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

La següent taula ens mostra com, lògicament, a major edat dels pares i mares major grau d'inactivitat es troba (vegeu taula 59-annex). S'observa molt clar quan es para esment en què entre els pares i mares amb edats compreses entre els 25 i 34 anys el 100%, la gran majoria es troben ocupats/des. Per contra, els majors de 65

anys tenen com a mitjana un 94,85% de casos inactius.

La mateixa lògica es segueix, a grans trets, amb el nivell d'instrucció. És a dir, a menor nivell instructiu menor gran d'ocupació. Així la mitjana de pares i mares amb estudis universitaris ocupats/des és del 87,1% que en el cas de les dones augmenta fins un 88,13. I resulta més fàcil trobar pares i mares monoparentals ocupats/des si tenen fills/es menors que els que no en tenen. A més com hem vingut assenyalant al llarg de tot el text, l'edat dels fills/es és un excel·lent indicador del tipus de monoparentalitat en què ens trobem. Per tant si es tracta de fills/es majors de 16 anys hi ha major probabilitat que els pares i mares siguin d'edat avançada i per tant inactius laboralment (vegeu taules 60 i 61 annex).

La disponibilitat d'habitatge, així com les seves condicions d'habitabilitat, constitueix també un punt clau per a avaluar la qualitat de vida de les famílies monoparentals. A les línies següents, per a finalitzar, s'analitza en quines condicions viuen, predominantment, les famílies monoparentals catalanes. La taula 62 ens ofereix una primera aproximació al tema presentant la distribució dels nuclis monoparentals segons el règim de tinença de l'habitatge en el qual es resideix.

Taula 62. Llars monoparentals segons el sexe de la persona que les encapçala i segons règim de tinença de l'habitatge, Catalunya i Províncies, 2001.

MARES SOLES

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
És de propietat totalment pagada	44,63	43,17	53,76	53,04	45,88
És de propietat amb pagaments pendents (hipoteca)	15,5	15,53	27,02	2,84	19,81
És de propietat per herència o donació total de l'habitatge	5,68	4,92	4,42	8,94	13,7
Altres tipus de propietat	0,07	0	0	0,96	0
És cedit gratuïtament per un/a familiar que no viu a la llar	1,39	1,11	4,23	3,48	0
Altres tipus de cesió gratuïta	2,2	2,53	2,38	0	0
És de lloguer amb contracte a terminis	13,97	15,92	1,93	0	15,85
És de lloguer amb contracte indefinit	16,05	16,82	6,26	23,78	4,77
Altres tipus de lloguer	0,5	0	0	6,97	0
Total	100	100	100	100	100

PARES SOLS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
És de propietat totalment pagada	66,49	66,02	23,46	27,25	100
És de propietat amb pagaments pendents (hipoteca)	5,69	6,02	0	18,77	0
És de lloguer amb contracte a terminis	17,72	19,15	0	53,98	0
És de lloguer amb contracte indefinit	6,41	8,81	0	0	0
És subarrendat	3,68	0	76,54	0	0
Total	100	100	100	100	100

La taula segueix a la pàgina 64...

TOTAL	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
És de propietat totalment pagada	49,22	47,55	48,17	47,76	68,7
És de propietat amb pagaments pendents (hipoteca)	13,44	13,71	22,03	6,1	11,45
És de propietat per herència o donació total de l'habitatge	4,49	3,98	3,6	7,11	7,92
Altres tipus de propietat	0,05	0	0	0,76	0
És cedit gratuïtament per un/a familiar que no viu a la llar	1,1	0,89	3,45	2,76	0
Altres tipus de cesió gratuïta	1,74	2,05	1,94	0	0
És de lloguer amb contracte a terminis	14,76	16,54	1,58	11,06	9,17
És de lloguer amb contracte indefinit	14,02	15,28	5,11	18,9	2,76
És subarrendat	0,77	0	14,12	0	0
Altres tipus de lloguer	0,4	0	0	5,54	0
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

A nivell de tot Catalunya trobem un 49,22% de llars amb el pis totalment pagat, modalitat que ha anat disminuint percentualment des del 1991, ja que en aquest any representaven un 75% dels casos (Almeda, 2004). Segons dades del PAD; el lloguer és la segona opció més freqüent a l'any 2001, tant si es tracta de lloguer amb contracte indefinit com amb terminis prorrogables. Ara bé, es pot apreciar que la situació dels pares sols és lleugerament més favorable que la de les mares, amb el que això suposa de major estabilitat i seguretat pels primers. Però, això només en el cas de Barcelona, ja que aquesta tendència és totalment diferent a la resta de províncies, en les que existeix un major grau de propietat en mans de les dones que encapçalen llars monoparentals.

8. A manera de conclusions

La tendència vers la diversitat familiar caracteritza definitivament el conjunt de Catalunya i els seus distints àmbits territorials. Una diversitat que inclou cada vegada més noves formes de llars en detriment de modalitats més tradicionals. D'aquesta manera, es van establint arreu del territori i en nombre creixent, les llars unipersonals, les parelles de fet, les llars formades per parelles sense fills/es i les monoparentals, sobretot aquelles en les que hi conviuen menors de 16 anys amb un sol progenitor/a majoritàriament separat/da o divorciat/da. Per contra, van disminuint gradualment aquelles famílies monoparentals encapçalades per vídues amb fills/es majors de 16 anys i, significativament les llars complexes, o sia les múltiples, formades per dos o més nuclis, i les extenses en les que a part del nucli familiar hi conviuen també d'altres persones. En aquest primer estudi d'explotació de les dades familiars del PAD hem anat corroborant amb distints indicadors totes aquestes tendències suara esmentades, algunes segurament ja sabudes, però d'altres en canvi poc conegudes i que cal començar a estudiar-les. A través de l'elaboració de 64 taules, la meitat de les quals estan incloses i comentades al llarg del text i la resta estan referenciades, per bé que totes elles s'agrupen a l'annex que s'adjunta, s'ha pretès dibuixar els trets bàsics dels diversos perfils familiars a Catalunya i a les seves províncies. . En conjunt, el munt de xifres obtingudes i totes les taules desenvolupades permeten tenir un bon retrat de la diversitat familiar, així com un retrat estadístic de les morfologies de les llars a Catalunya.

Amb les tendències familiars potser més conegudes, hem intentat aprofundir-hi desglossant-ne les seves variables per esbrinar-ne el detall de les seves particularitats. Tal és el cas de les llars complexes, compostes per les extenses i les múltiples. A Catalunya no arriben ni al 10% de totes les llars i estan formades bàsicament per les llars extenses, que representen gairebé el doble o triple de les

llars múltiples. Les extenses són parelles sense fills/es “amb altres persones”, majoritàriament pares, mares o germans i germanes dels membres adults de la llar. Lleida marca l'excepció catalana en aquest tipus de llars, d'una banda, perquè dins de la província representen gairebé el 22% de totes les llars i d'altra, perquè a diferència de la resta, la proporció d'extenses i múltiples és similar i al voltant del 10-12%.

Els dos tipus de llars de parelles amb o sense fills/es constitueixen el gruix de les llars a Catalunya i majoritàriament estan formades per homes i dones casats/des, per bé que el perfil d'ambdues és ben diferent. Les parelles amb fills/es estan disminuint -proporcionalment i en relació a anys anteriors-, són més joves (entre 30 i 55 anys), els membres de la parella estan preferentment actius i ocupats laboralment i porten com a màxim 30 anys convivint. Les parelles que no tenen fills/es -o ja no els tenen convivint a la mateixa llar en aquell moment- estan augmentant relativament, tenen una mitjana d'edat de 55 anys en endavant, bàsicament estan inactius laboralment i, en general, porten més de 30 anys de convivència. Ara bé, cal assenyalar que en aquest darrer grup, també trobem un segon col·lectiu més jove, de trenta anys, ocupat laboralment i en el que els membres de la parella porten menys de 10 anys convivint en la llar. Segons totes les dades, aquest segon grup és, previsiblement, un sector que tendirà a augmentar amb els anys, per l'increment d'edat a la primera maternitat de la majoria de parelles que s'estan formant en les noves generacions. Pel que fa a les llars unipersonals, cal destacar que estan formades majoritàriament per dones, moltes d'elles ancianes i vídues amb més de 65 anys, en molts casos més de 75 anys. Dones grans i vídues, només hi trobem un 11% d'homes en aquesta situació, ja que la majoria d'homes solitaris són solters. D'altra banda, les parelles de fet representen aproximadament un 10% a tot Catalunya, per bé que a Lleida, província que mostra, en molts aspectes, unes tradicions familiars més arrelades, en el sentit de menors canvis familiars, almenys de moment, només arriben al 4%. Com es podia suposar, a Barcelona és on es concentren el gruix d'aquestes parelles, la majoria dels membres de les quals són solters/es.

Tot i que les dades del PaD ens mostren que les llars monoparentals són una minoria en l'ampli ventall de formes familiars a Catalunya, representant tant sols un 9,39% del total de llars familiars, han experimentat un creixement tant acusat en els darrers anys que cal adonar-se'n. Però no només numèricament, pel seu augment espectacular i sense pausa, sinó pel que poden i, de fet, estan ja suposant de reptes, d'una banda, per la concepció social que es tenia, i encara és té de la “família normal”, entenent sempre la “família biparental”

i, de l'altra, pels règims de benestar, avesats a polítiques envers famílies patriarcals de dos progenitors. Certament, l'anàlisi d'aquestes famílies pot contribuir al coneixement de les noves formes familiars emergents i de les transformacions actuals que estan tenint avui dia els contextos familiars d'homes i dones sols amb fills/es a càrrec. A més a més l'estudi de les monoparentalitats o monomarentalitats, encara s'ha de cerca un nom més apropiat al ventall de tipus de llars i continguts familiars que empara el paraigua d'aquesta modalitat, reflecteix clarament que estem en un moment de transició de les formes familiars, un moment de canvi i de redirecció de la convivència entre persones amb fills/es. Per tot això, i també per l'interès de les pròpies autores, que ja han treballat anteriorment aquest tema, aquest estudi ha tingut especial consideració per aquestes famílies, analitzant diverses variables relacionades i creuant-les entre elles per anar copsant més idees i dades sobre les monoparentalitats i les seves especificitats. Segons les dades disponibles referents pel període 1991-1996, aquest tipus de família encapçalada per una sola persona ha tingut un increment prop al 25%, si bé en aquest augment hi ha una gran diferència per sexe. Mentre que les llars encapçalades per dones augmenta en un 19%, les encapçalades per homes ho fan en més d'un 50%, la qual cosa pot indicar un canvi de tendència d'aquestes famílies en els propers anys. Tanmateix, queda clar que quan les edats dels fills/es estan compreses entre els 0 i els 5 anys, les dones es fan càrrec pràcticament en solitari de la cura de la mainada. A mesura que els nens/es es fan més grans la proporció de mares cuidadores varia ja que van apareixen els pares com a persones responsables també dels seus fills/es. Canvis de tants percents, però no tants canvis de rols i continguts. Al llarg de l'estudi es posa clarament de manifest que la monoparentalitat està passant d'un model més tradicional a un altre de més "modern". El model tradicional està caracteritzat especialment per l'estat civil de qui l'encapçala (viuïtat) i les edats del progenitor i dels fills/es que majoritàriament són elevades. En el model "modern", la monoparentalitat és fruit d'una ruptura d'unió i l'edat dels progenitors és mitjana, mentre que la dels fills/es és bastant menor, ja que generalment són encara dependents del pare o de la mare. De fet, més de la meitat de pares i mares que viuen sols amb els seus fills/es són vidus/es però, cada vegada més, i, en segon lloc, els pares estan divorciats o casats (separats de fet) i les mares separades i/o divorciada, tal com constatem al llarg de l'estudi.

Per últim que destacar, que en la present recerca hem evidenciat una realitat important, poc coneguda i poc estudiada: els i les separades de fet que en una recerca sobre les ruptures matrimonials

–una de les raons principals de la monoparentalitat actual- s’ha de tenir en compte, almenys en algun tipus d’estimació, tal i com s’ha fet en la present recerca.

No podem concloure, sense comentar que caldria aprofundir més en totes les variables treballades; dur a terme anàlisis monogràfics per modalitats familiars; analitzar més a fons les distribucions territorials de les diverses famílies, potser fins i tot anar desglossant fins a les comarques; creuar més variables per tenir més clar les diferències entre modalitats monoparentals i trobar resultats més rics; obtenir més indicadors que reflecteixin més les diversitats familiars i les diferents variables; probablement seria necessari incloure noves variables, com ara la situació laboral o educativa dels fills/es, el sexe dels membres de les parelles, etc...Tot això és clar, requerirà de moltes més recerques i explotacions que caldria continuar duent a terme en el marc del PaD.

9. Referències bibliogràfiques

ALMEDA, E. (2002). "Les famílies monoparentals i les ruptures matrimonials". En Flaquer, Ll. (coord.) Informe sobre la situació de la família a Catalunya: Un intent de diagnòstic. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social.

ALMEDA, E. (coord.) (2004). Les famílies monoparentals a Catalunya: perfils, necessitats i percepcions, Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social.

BRULLET, C.; TORRABADELLA, L. (2002). "Infants i famílies: situacions i condicions de vida", a La infància i les famílies als inicis del segle XXI, Informe 2002, vol.1, Barcelona. CIIMU, Institut d'infància i món urbà.

EUROSTAT (1997). Yearbook. The Statistical Guide to Europe. Luxembourg: European Commission.

MINISTERIO DEL INTERIOR (1997). Anuario de Migraciones. Madrid.

OLIVER ALONSO, J. (ed.) (2001). La pobresa a Catalunya. Informe 2001. Barcelona: Fundació Un Sol Món-Caixa de Catalunya.

10. Llistat de taules

1. Tipologia i dimensió de les llars

Taula 1. Llars familiars segons tipus, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 2. Dimensió de les llars, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 3. Grandària mitjana de les llars en funció de la seva tipologia, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 4. Població de 0-17 anys segons tipus de llar, Catalunya, 2001.

Taula 5. Població de 0-17 anys en llars sense nucli o amb un nucli monoparental, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 6. Població de 0-17 anys en llars amb un nucli biparental o amb dos o més nuclis, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 7. Tipologia de llars familiars amb menors de 16 anys, Catalunya i Províncies 2001.

2. Llars múltiples i extenses

Taula 8. Llars múltiples, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 9. Llars extenses, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 10. Llars múltiples i extenses segons tipus. Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 11. Llars múltiples i extenses, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 12. Llars múltiples i extenses segons tipus respecte el total de llars, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 13. Llars extenses segons tipus de parentiu de les "altres persones", Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 14. Llars extenses de parelles sense fills/es i amb altres persones segons tipus de parentiu de les "altres persones", Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 15. Llars extenses de parelles amb fills/es i amb altres persones segons tipus de parentiu de les "altres persones", Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 15. Llars extenses de parelles amb fills/es i amb altres persones segons tipus de parentiu de les “altres persones”, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 16. Llars extenses de mares soles amb fills/es i amb altres persones segons tipus de parentiu de les “altres persones”, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 17. Llars extenses de pares sols amb fills/es i amb altres persones segons tipus de parentiu de les “altres persones”, Catalunya i Províncies, 2001.

3. Parelles amb fills/es (simples i extenses)

Taula 18. Parelles amb fills/es segons l'estat civil de l'home i de la dona, Catalunya, 2001.

Taula 19. Parelles amb fills/es segons l'edat de l'home i de la dona, Catalunya, 2001.

Taula 20. Parelles amb fills/es segons l'edat dels fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 21. Parelles amb fills/es segons la situació laboral de l'home i de la dona, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 22. Anys de convivència de les parelles amb fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

4. Parelles sense fills/es (simples i extenses)

4.1 Taules generals

Taula 23. Parelles sense fills/es segons l'estat civil de l'home i de la dona, Catalunya, 2001.

Taula 24. Parelles sense fills/es segons l'edat de l'home i de la dona, Catalunya, 2001.

Taula 25. Parelles sense fills/es segons la situació laboral de l'home i de la dona, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 26. Anys de convivència de les parelles sense fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

4.2 Taules comparatives: Parelles amb o sense fills/es

Taula 27.1. Taula comparativa: Parelles amb o sense fills/es segons la situació laboral de l'home i de la dona, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 27.2. Taula comparativa: Anys de convivència de les parelles amb o sense fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

5. Llars unipersonals

Taula 28. Llars unipersonals segons el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 29.1. Llars unipersonals segons l'edat i el sexe de la persona que les encapçala - 5 intervals d'edat, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 29.2. Llars unipersonals segons l'edat i el sexe de la persona que les encapçala - 13 intervals d'edat, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 30. Llars unipersonals segons l'estat civil i el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 31. Llars unipersonals segons la situació laboral i el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 32. Llars unipersonals segons la situació laboral i grups d'edat de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 33. Província de naixement de les persones que viuen soles, Catalunya i Províncies, 2001.

6. Parelles de fet

Taula 34. Nombre i percentatge de les parelles de fet sobre el total de parelles, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 34.1. Proporció de les parelles de fet amb o sense fills/es sobre el total de parelles amb o sense fills/es, Catalunya i Províncies 2001.

Taula 34.2. Parelles de fet i parelles casades amb fills/es i sense fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 35. Edat dels fills/es de les parelles de fet, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 36. Estat civil de les parelles de fet, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 37. Parelles de fet segons l'edat de l'home i la dona, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 38. Proporció de parelles de fet respecte del total de parelles segons l'edat de l'home i de la dona, Catalunya, 2001.

Taula 39. Situació laboral de les parelles de fet en comparació a les parelles casades, Catalunya i Províncies, 2001.

7. Llars monoparentals

7.1 Llars monoparentals simples i extenses

Taula 40. Llars monoparentals segons el sexe de la persona que les encapçala i respecte el total de llars familiars, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 41. Menors en llars monoparentals segons el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 42. Percentatge de menors de 16 anys en llars monoparentals del total de menors de 16 anys, Catalunya i Províncies 2001.

7.2 Llars monoparentals extenses

Taula 43. Llars monoparentals segons el sexe i l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

7.3 Llars monoparentals simples

7.3.1 Sexe, edat i estat civil de la mare o el pare

Taula 44. Llars monoparentals segons el sexe i l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 45. Llars monoparentals segons el sexe i l'edat de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 46. Llars monoparentals segons l'estat civil, l'edat i el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 47.1. Llars monoparentals segons l'estat civil, l'edat i el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya, 2001.

Taula 47.2. Llars monoparentals segons l'estat civil, l'edat i el sexe de la persona que les encapçala, reagrupació dels grups d'edat anteriors, Catalunya, 2001.

7.3.2 Nombre i edat dels fills/es

Taula 48. Llars monoparentals segons el nombre de fills/es (menors i no menors), Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 49. Llars monoparentals segons el sexe de la persona que les encapçala i segons l'edat dels fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 50. Llars monoparentals segons l'edat de la persona que les encapçala i segons l'edat dels fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 51. Llars monoparentals amb algun/a fill/a de 16 anys o més segons l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 52. Llars monoparentals amb algun/a fill/a menor de 16 anys segons l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

7.3.3 Nacionalitat

Taula 53. Llars monoparentals segons l'origen geogràfic dels seus membres, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 54. Llars monoparentals segons el sexe de la persona que les encapçala i l'origen geogràfic dels seus membres, Catalunya, 2001.

7.3.4 Nivell d'instrucció

Taula 55. Llars monoparentals segons el sexe i el nivell d'instrucció de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 56. Llars monoparentals segons el sexe, el nivell d'instrucció i l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya, 2001.

7.3.5 Mercat de treball

Taula 57. Llars monoparentals segons el sexe i la situació laboral de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 58. Llars monoparentals segons el sexe, la situació laboral i l'estat civil de la persona que les encapçala, Catalunya, 2001.

Taula 59. Llars monoparentals segons el sexe, la situació laboral i l'edat de la persona que les encapçala, Catalunya, 2001.

Taula 60. Llars monoparentals segons el sexe, la situació laboral i el nivell d'instrucció de la persona que les encapçala, Catalunya, 2001.

Taula 61. Llars monoparentals segons el sexe, la situació laboral de la persona que les encapçala i l'edat dels fills/es, Catalunya, 2001.

7.3.6 Habitatge

Taula 62. Llars monoparentals segons el sexe de la persona que les encapçala i segons règim de tinença de l'habitatge, Catalunya i Províncies, 2001.

8. Presumptes separats/de fet

Taula 63. Persones casades presumptament separades de fet segons el sexe, Catalunya i Províncies, 2001.

Taula 64. Nombre de llars en les que viuen persones casades presumptament separades de fet sobre el total de les llars, Catalunya i Províncies, 2001.

11. Annex: la resta de Taules

Taula 3. Grandària mitjana de les llars en funció de la seva tipologia, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Sense nucli	1,41	1,40	1,96	1,12	1,08
Unipersonal	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Amb dues o més persones	4,09	4,06	5,05	2,84	2,25
Amb un nucli	3,38	3,35	3,36	3,46	3,60
Parella sense fills/es	2,09	2,09	2,04	2,17	2,11
Sense altres persones	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Amb altres persones	3,05	3,06	3,00	3,00	3,00
Parella amb fills/es	4,10	4,07	4,02	4,23	4,27
Sense altres persones	3,99	3,96	3,93	4,08	4,20
Amb altres persones	5,14	5,28	4,67	5,04	4,85
Pares sols amb fills/es	2,64	2,69	2,96	2,46	2,63
Sense altres persones	2,39	2,58	2,54	2,34	2,44
Amb altres persones	5,00	3,73	4,63	3,31	3,55
Mares sols amb fills/es	2,69	2,30	4,08	2,67	2,78
Sense altres persones	2,55	2,30	2,00	2,67	2,78
Amb altres persones	3,79	0,00	5,00	0,00	0,00
Amb dos o més nuclis	6,04	5,93	5,21	6,70	5,75

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 5. Població de 0-17 anys en llars sense nucli o amb un nucli monoparental, Catalunya i Províncies, 2001.

0-5 anys	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Sense nucli	0	0	0	0	0
Amb un nucli	100	100	100	100	100
Mares sols amb fills/es	100	100	100	100	100
Sense altres persones	92,85	100	100	0	0
Amb altres persones	7,15	0	0	100	100
Total	100	100	100	100	100
6-11 anys	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Sense nucli	27,04	28,52	0	0	0
Amb un nucli	72,97	71,48	100	100	100
Pares sols amb fills/es					
Sense altres persones	5,32	5,31	0	21,22	0
Mares sols amb fills/es	67,65	66,17	100	78,78	100
Sense altres persones	54,14	53,88	100	0	50,24
Amb altres persones	13,51	12,29	0	78,78	49,76
Total	100	100	100	100	100
12-17 anys	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Sense nucli	32	29,94	68,27	0	0
Amb un nucli	68	70,06	31,73	100	100
Parella sense fills/es					
Amb altres persones	0,31	0	0	13,53	0
Pares sols amb fills/es	1,37	0	12,55	10,6	0
Sense altres persones	0,24	0	0	10,6	0
Amb altres persones	1,13	0	12,55	0	0
Mares sols amb fills/es	66,32	70,06	19,18	75,87	100
Sense altres persones	60,78	64,55	19,18	40,86	100
Amb altres persones	5,54	5,51	0	35,01	0
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 6. Població de 0-17 anys en llars amb un nucli biparental o amb dos o més nuclis, Catalunya i Províncies, 2001.

0-5 anys	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Parella amb fill/ses	96,93	99,18	98,34	76,46	94,92
Sense altres persones	92,53	95,31	88,35	69,65	94,92
Amb altres persones	4,4	3,87	9,99	6,81	0
Amb dos o més nuclis	3,07	0,82	1,66	23,54	5,08
Total	100	100	100	100	100

6-11 anys	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Parella amb fill/ses	88,84	91,03	91,23	62,61	94,59
Sense altres persones	83,86	86,31	85,31	54,9	91,29
Amb altres persones	4,98	4,72	5,92	7,71	3,3
Amb dos o més nuclis	11,16	8,97	8,77	37,39	5,41
Total	100	100	100	100	100

12-17 anys	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Parella amb fill/ses	93,94	96,84	96,48	63,68	96,58
Sense altres persones	83,36	85,07	85,81	55,49	91,37
Amb altres persones	10,58	11,77	10,67	8,19	5,21
Amb dos o més nuclis	6,06	3,16	3,52	36,32	3,42
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 7. Tipologia de llars familiars amb menors de 16 anys, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Sense nucli - Amb dues o més persones	2,52	3,33	0	0	0
Parella amb fills	83,05	82,2	90,25	72,65	90,37
Mares sols amb fills/es	8,28	9,89	3,04	2,4	4,23
Pares sols amb fills/es	0,55	0,55	1,21	0,36	0
Dos nuclis	5,61	4,02	5,5	24,58	5,4
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 14. Llars extenses de parelles sense fills/es i amb altres persones segons tipus de parentiu de les “altres persones”, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
pare/mare	69,45	66,67	100	75,87	68,68
net/a	1,38	0	0	0	12,61
germa/na	11,16	10,49	0	16,78	14,82
oncle/tia	0,8	0	0	7,35	0
nebot/da	1,78	2,42	0	0	0
amic/ga	15,44	20,42	0	0	3,89
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 15. Llars extenses de parelles amb fills/es i amb altres persones segons tipus de parentiu de les “altres persones”, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
pare/mare	74,77	70,21	83,28	72,94	94,94
avi/a	0,19	0	0	1,99	0
germa/na	14,46	17,74	6,95	17,24	0
cosi/na	0,72	0,9	1,04	0	0
oncle/tia	1,45	0	6,44	7,84	0
nebot/da	2,29	3,01	2,3	0	0
altres	6,13	8,15	0	0	5,06
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 16. Llars extenses de mares soles amb fills/es i amb altres persones segons tipus de parentiu de les “altres persones”, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
pare/mare	41,11	48,65	9,04	70,92	0
net/a	17,15	21,24	0	0	23,68
germa/na	22,13	24,83	19,26	29,08	0
nebot/da	8,56	0	71,7	0	0
amic/ga	8,97	5,28	0	0	54,67
altres	2,09	0	0	0	21,65
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 17. Llars extenses de pares sols amb fills/es i amb altres persones segons tipus de parentiu de les “altres persones”, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
pare/mare	100	0	100	0	0
Total	100	0	100	0	0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 18. Parelles amb fills/es segons l'estat civil de l'home i de la dona, Catalunya, 2001.

Estat civil home	Estat civil dona	%
Home casat	Dona casada	92,31
Home casat	Dona soltera	0,11
Home casat	Dona separada	0
Home casat	Dona divorciada	0
Home casat	Dona vídua	0,52
Home solter	Dona casada	0,34
Home solter	Dona soltera	3,61
Home solter	Dona separada	0,12
Home solter	Dona divorciada	0,6
Home solter	Dona vídua	1,06
Home separat	Dona casada	0,18
Home separat	Dona soltera	0,1
Home separat	Dona separada	0,12
Home separat	Dona divorciada	0,06
Home separat	Dona vídua	0,23
Home divorciat	Dona casada	0
Home divorciat	Dona soltera	0,21
Home divorciat	Dona separada	0
Home divorciat	Dona divorciada	0,21
Home divorciat	Dona vídua	0
Home vidu	Dona casada	0
Home vidu	Dona soltera	0
Home vidu	Dona separada	0
Home vidu	Dona divorciada	0,02
Home vidu	Dona vídua	0,2
Total		100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 19. Parelles amb fills/es segons l'edat de l'home i de la dona, Catalunya, 2001.

	Edat Dona	Edat home
Menys de 20 anys	0	0
20-24 anys	0,93	0,16
25-29 anys	2,88	2,04
30-34 anys	11,65	7,16
35-39 anys	16,63	15,75
40-44 anys	14,83	13,07
45-49 anys	14,18	14,54
50-54 anys	13,72	13,56
55-59 anys	10,35	11,54
60-64 anys	4,34	6,42
65-69 anys	5,37	7,48
70-74 anys	3	4,21
75-79 anys	1,71	3,12
80-84 anys	0,2	0,73
85-89 anys	0,19	0,02
90-94 anys	0	0,2
95 i més anys	0,03	0
Total	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 20. Parelles amb fills/es segons l'edat dels fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Fill/a menor de 3 anys	8,37	9,09	6,86	6,62	5,42
Fill/a menor de 6 anys	7,9	7,6	11,97	8,61	6,39
Fill/a menor de 16 anys	18,91	18,84	20,54	22,35	16,23
Fills/es de 16 anys o més	64,82	64,46	60,64	62,41	71,95
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 21. Parelles amb fills/es segons la situació laboral de l'home i de la dona, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Tots ocupats	50,42	48,77	68,58	54,28	45,5
Tots aturats	2,56	3,17	0,79	0	1,01
Tots inactius	19,29	20,43	10,78	16,23	19,69
Ocupat/da i aturat/da	2,79	2,51	6,2	1,77	2,65
Ocupat/da i inactiu/va	23,61	23,54	13,35	27,71	30,03
Aturat/da i inactiu/va	1,33	1,58	0,3	0	1,12
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 22. Anys de convivència de les parelles amb fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
0 a 5 anys	13,96	14,44	13,45	11,57	11,32
6 a 10 anys	17,17	16,91	12,72	11,93	22,86
11 a 20 anys	27,17	27,7	50,07	17,15	13,84
21 a 30 anys	30,62	29,44	21,89	42,34	40,78
més 30 anys	11,08	11,51	1,87	17,01	11,2
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 23. Parelles sense fills/es segons l'estat civil de l'home i de la dona, Catalunya, 2001.

Estat civil home	Estat civil dona	%
Home casat	Dona casada	87,55
Home casat	Dona soltera	0,54
Home casat	Dona separada	0
Home casat	Dona divorciada	0
Home casat	Dona vídua	0,11
Home solter	Dona casada	0,41
Home solter	Dona soltera	6,52
Home solter	Dona separada	0,18
Home solter	Dona divorciada	0,06
Home solter	Dona vídua	0
Home separat	Dona casada	0
Home separat	Dona soltera	0,65
Home separat	Dona separada	0,12
Home separat	Dona divorciada	0
Home separat	Dona vídua	0,57
Home divorciat	Dona casada	0
Home divorciat	Dona soltera	0,59
Home divorciat	Dona separada	0,59
Home divorciat	Dona divorciada	1,03
Home divorciat	Dona vídua	0
Home vidu	Dona casada	0
Home vidu	Dona soltera	0
Home vidu	Dona separada	0
Home vidu	Dona divorciada	0
Home vidu	Dona vídua	1,1
Total		100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 24. Parelles sense fills/es segons l'edat de l'home i de la dona, Catalunya, 2001.

	Edat Dona	Edat home
Menys de 20 anys	0,09	0
20-24 anys	1,39	1,08
25-29 anys	8,98	5,37
30-34 anys	10,98	6,34
35-39 anys	3,32	6,98
40-44 anys	2,61	3,94
45-49 anys	3,66	5,74
50-54 anys	5,12	4,32
55-59 anys	9,97	7,57
60-64 anys	13,37	11,34
65-69 anys	15,31	13,34
70-74 anys	16,37	14,19
75-79 anys	6,56	11,33
80-84 anys	1,95	6,35
85-89 anys	0,3	1,88
90-94 anys	0	0,21
95 i més anys	0	0
Total	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 25. Parelles sense fills/es segons la situació laboral de l'home i de la dona, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Tots ocupats	26,77	28,71	17,73	26,43	19,55
Tots aturats	0,18	0	1,36	0,96	0
Tots inactius	54,4	51,45	70,12	55,78	62,51
Ocupat/da i aturat/da	4,99	6,06	0	2,64	2,35
Ocupat/da i inactiu/va	11,2	10,86	10,8	13,33	13,31
Aturat/da i inactiu/va	2,47	2,91	0	0,86	2,28
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 26. Anys de convivència de les parelles sense fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
0 a 5 anys	23,13	25,48	9,95	29,39	12,83
6 a 10 anys	11,34	14,06	3,05	0	0
11 a 20 anys	9,43	10,22	0	0	18,74
21 a 30 anys	6,95	7,22	12,88	0	0
més 30 anys	49,15	43,03	74,12	70,61	68,43
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 32. Llars unipersonals segons la situació laboral i grups d'edat de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

OCUPATS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
16-24 anys	4,13	3,99	0	3,85	10,09
25-34 anys	30,06	30,49	31,68	26,8	24,76
35-49 anys	45,62	48,2	29,33	29,21	38,5
50-64 anys	19,69	17,31	31,72	40,14	26,64
65 i + anys	0,5	0	7,28	0	0
Total	100	100	100	100	100

ATURATS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
16-24 anys	52,48	100	0	30,65	0
25-34 anys	11,32	0	0	0	41,69
35-49 anys	20,37	0	0	69,35	0
50-64 anys	15,83	0	0	0	58,31
Total	100	100	0	100	100

La taula continua en pàgina 94...

INACTIUS

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
16-24 anys	1,06	1,48	0	0	0
25-34 anys	0,56	0	6,81	0	0
35-49 anys	2,9	2,93	4,95	1,59	2,21
50-64 anys	12	13,06	0	12,95	13,24
65 i + anys	83,49	82,53	88,25	85,45	84,55
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 33. Província de naixement de les persones que viuen soles, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Albacete	1,81	2,41	0	0	0
Alacant	0,91	1,21	0	0	0
Almeria	2,75	2,79	0	1,23	5,62
Badajoz	0,33	0	2,1	0	1,56
Burgos	0,75	0,7	0	0	2,17
Caceres	0,67	0,89	0	0	0
Cadis	0,33	0	1,54	1,62	0,99
Castelló	1,32	1,05	2,67	0	3,18
Ciudad Real	0,83	0,89	2,06	0	0
Còrdova	1,86	2,05	0	0	3,14
Corunya	0,16	0	2,01	0	0
Granada	4,8	5,45	7,42	1,62	0
Guadalajara	0,17	0	0	0	1,65
Guipúscoa	0,98	0,89	1,35	0	1,92
Osca	0,3	0	0	4,57	0
Jaén	4,31	4,06	2,04	2,81	8,87
Lleó	0,11	0	0	1,61	0
Lugo	0,45	0,6	0	0	0
Madrid	0,23	0	0	3,51	0
Múrcia	3,27	4,2	0	1,6	0
Astúries	1,16	1,54	0	0	0
Pontevedra	0,14	0	0	2,1	0
Salamanca	0,16	0	0	2,38	0
Santa Cruz	1,1	1,46	0	0	0
Sevilla	1,74	1,92	2,15	0	1,29
Sòria	0,08	0	0	1,25	0
Terol	0,84	1,12	0	0	0
Toledo	0,25	0	0	0	2,42
València	0,59	0,79	0	0	0
Valladolid	0,19	0	0	0	1,9
Biscaia	1,18	1,56	0	0	0
Saragossa	0,19	0	0	0	1,83
Melilla	0,08	0	0	1,2	0
Total Resta España	34,04	35,58	23,34	25,5	36,54

La taula continúa en pàgina 90...

Barcelona	48,84	60,91	18,32	7,4	10,38
Girona	5,29	0,9	58,35	0	0
Lleida	6,23	1,56	0	64,19	7,91
Tarragona	5,59	1,05	0	2,91	45,15
Total Catalunya	65,95	64,42	76,67	74,5	63,44

Total	100	100	100	100	100
-------	-----	-----	-----	-----	-----

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 34.1. Proporció de les parelles de fet amb o sense fills/es sobre el total de parelles amb o sense fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Parella de fet sense fills/es	13,4	14,75	11,87	8,24	6,35
Parella casada sense fills/es	86,6	85,25	88,13	91,76	93,65
	100	100	100	100	100
De fet - Sense altres persones	12,33	13,13	12,14	9,92	6,64
Casats - Sense altres persones	87,67	86,87	87,86	90,08	93,36
	100	100	100	100	100
De fet - Amb altres persones	25,12	33,25	5,5	0	3,89
Casats - Amb altres persones	74,88	66,75	94,5	100	96,11
	100	100	100	100	100
Parella de fet amb fills/es	8,02	8,91	5,04	2,06	7,33
Parella casada amb fills/es	91,98	91,09	94,96	97,94	92,67
	100	100	100	100	100
De fet - Sense altres persones	6,93	7,48	5,57	2,45	6,32
Casats - Sense altres persones	93,07	92,52	94,43	97,55	93,68
	100	100	100	100	100
De fet - Amb altres persones	18,51	24,32	1,04	0	16,02
Casats - Amb altres persones	81,49	75,68	98,96	100	83,98
	100	100	100	100	100
Total Parelles de fet	9,68	10,74	7,31	3,88	7,07
Total Parelles casades	90,32	89,26	92,69	96,12	92,93
	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 35. Edat dels fills/es de les parelles de fet, Catalunya i Províncies, 2001.

1. Del total de les parelles de fet

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Fill/a menor de 3 anys	15,87	17,78	10,9	0	3,47
Fill/a menor de 6 anys	10,27	10,05	15,72	0	11,11
Fill/a menor de 16 anys	8,31	8,09	6,53	11,2	11,55
Fill/a de 16 o més anys	22,74	21,04	12,83	26,3	50,13
Sense fills/es al seu càrrec	42,81	43,05	54,02	62,5	23,73
Total	100	100	100	100	100

2. Del total de les parelles de fet amb fills/es

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Fill/a menor de 3 anys	27,75	31,22	23,71	0	4,55
Fill/a menor de 6 anys	17,96	17,64	34,18	0	14,57
Fill/a menor de 16 anys	14,53	14,2	14,2	29,86	15,15
Fill/a de 16 o més anys	39,76	36,94	27,91	70,14	65,73
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 37. Parelles de fet segons l'edat de l'home i la dona, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya		Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona	
	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona
Menys de 20 anys	0	0,29	0	0,27	0	0	0	2,9	0	0
20-24 anys	3,97	4,55	4,19	4,95	3,06	0,99	0	9,43	3,52	1,56
25-29 anys	12,67	16,03	12,82	15,43	11,66	15,15	19,55	7,21	9,77	26,4
30-34 anys	12,77	15,72	12,64	16,29	3,25	13,99	8,44	8,44	23,85	13,05
35-39 anys	17,98	21,69	18,86	22,72	29,19	22,73	0	37,3	3,87	4,1
40-44 anys	10,57	10,8	11,14	10,95	9,62	20,99	13,74	11,2	4,1	0
45-49 anys	8,08	8,38	7,07	8,57	6,4	0	38,06	14,3	11,6	11,6
50-54 anys	14,12	7,36	16,4	8,27	2,04	2,05	11	0	0	3,89
55-59 anys	3,95	2,57	3,54	0,96	10,73	4,54	0	0	3,89	20,02
60-64 anys	3,85	4,52	3,26	5,38	0	0	0	0	15,05	0
65-69 anys	1,66	2,74	1,63	1,01	4,53	7,28	0	0	0	19,38
70-74 anys	3,64	4,23	3,86	3,85	6,36	12,29	0	9,22	0	0
75-79 anys	4,73	0	2,21	0	13,16	0	9,22	0	24,35	0
80-84 anys	2	1,12	2,39	1,33	0	0	0	0	0	0
85-89 anys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90-94 anys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 38. Proporció de parelles de fet respecte del total de parelles segons l'edat de l'home i de la dona, Catalunya, 2001.

	EDAT DE L'HOME			EDAT DE LA DONA		
	Parella de fet	Total parelles	%	Parella de fet	Total parelles	%
Menys de 20	0	0	0	426	426	100
20-24	5398	6392	84,44	6250	15341	41,12
25-29	17330	43325	40	22160	67900	32,64
30-34	17472	98298	17,77	21734	162220	13,39
35-39	24148	185232	13,04	29688	178414	16,64
40-44	14347	145742	9,84	13069	155970	8,38
45-49	11080	167760	6,6	11506	155970	7,38
50-54	19177	152135	12,61	10228	157959	6,47
55-59	5398	146311	3,69	3551	146027	2,43
60-64	5256	112503	4,67	6250	101565	6,15
65-69	2273	132106	1,72	3835	117475	3,26
70-74	4972	104122	4,77	5824	101565	5,73
75-79	6392	79832	8,01	0	45740	0
80-84	2699	35228	7,66	1563	10512	14,86
85-89	0	8523	0	0	3267	0
90-94	0	2841	0	0	0	0
95 i més	0	0	0	0	284	0
Total	135941	1420492	9,57	135941	1420492	9,57

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 41. Menors en llars monoparentals segons el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

0-5 anys	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Mares soles amb fills/es	100	100	100	100	100
Sense altres persones	92,85	100	100	0	0
Amb altres persones	7,15	0	0	100	100
Total	100	100	100	100	100

6-11 anys	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Mares soles amb fills/es	92,71	92,57	100	78,78	100
Sense altres persones	74,2	75,38	100	0	50,24
Amb altres persones	18,51	17,19	0	78,78	49,76
Pares sols amb fills/es	7,29	7,43	0	21,22	0
Sense altres persones	7,29	7,43	0	21,22	0
Total	100	100	100	100	100

12-17 anys	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Mares soles amb fills/es	97,98	100	60,44	87,75	100
Sense altres persones	89,79	92,14	60,44	47,26	100
Amb altres persones	8,19	7,86	0	40,49	0
Pares sols amb fills/es	2,02	0	39,56	12,25	0
Sense altres persones	0,35	0	0	12,25	0
Amb altres persones	1,67	0	39,56	0	0
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 46. Llars monoparentals segons l'estat civil, l'edat i el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
DONES CASADES					
35-39	7,04	0	0		100
40-44	89,56	100	0		0
65-69	3,4	0	100		0
Total	100	100	100		100
HOMES CASATS					
40-44	3,67	0	0	49,86	
50-54	87,05	100	76,54	0	
70-74	5,58	0	23,46	0	
85-89	3,7	0	0	50,14	
Total	100	100	100	100	
TOTAL CASATS					
35-39	3,44	0	0	0	100
40-44	45,59	55,35	0	49,86	0
50-54	44,57	44,65	67,35	0	0
65-69	1,66	0	12	0	0
70-74	2,86	0	20,65	0	0
85-89	1,89	0	0	50,14	0
Total	100	100	100	100	100

Taula 46. Llars monoparentals segons l'estat civil, l'edat i el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001. Continuació.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
DONES SOLTERES					
30-34	22,16	22,64	0		
35-39	31,04	31,7	0		
40-44	39,94	38,65	100		
50-54	6,86	7,01	0		
Total	100	100	100		
HOMES SOLTERS					
40-44	100			100	
TOTAL SOLTERS					
30-34	21,84	22,64	0	0	
35-39	30,58	31,7	0	0	
40-44	40,82	38,65	100	100	
50-54	6,76	7,01	0	0	
Total	100	100	100	100	
DONES SEPARADES					
30-34	7,03	6,99	15,16	0	0
35-39	8,36	7,2	0	20,45	36,75
40-44	36,36	37,52	49,92	23,48	0
45-49	36,03	39,08	15,63	44,11	0
50-54	9,01	9,21	10,29	11,96	0
55-59	3,2	0	9,01	0	63,25
Total	100	100	100	100	100
HOMES SEPARATS					
50-54	84,16	100		100	0
65-69	15,84	0		0	100
Total	100	100		100	100

La taula continúa en pàgina 97...

TOTAL SEPARATS

30-34	6,4	6,69	15,16	0	0
35-39	7,61	6,89	0	8,93	26,53
40-44	33,09	35,92	49,92	10,25	0
45-49	32,79	37,42	15,63	19,27	0
50-54	15,77	13,08	10,29	61,55	0
55-59	2,91	0	9,01	0	45,67
65-69	1,43	0	0	0	27,79
Total	100	100	100	100	100

DONES DIVORCIADES

30-34	1,44	0	34,47	0
35-39	8,18	8,87	0	0
40-44	36,81	38,21	37,98	0
45-49	7,74	5,53	0	72,24
50-54	15,95	15,93	6,04	27,76
55-59	13,4	13,57	21,5	0
60-64	16,48	17,89	0	0
Total	100	100	100	100

HOMES DIVORCIATS

45-49	56,01	53,28	100
50-54	19,48	20,7	0
55-59	24,5	26,03	0
Total	100	100	100

Taula 46. Llars monoparentals segons l'estat civil, l'edat i el sexe de la persona que les encapçala, Catalunya i Províncies, 2001. Continuació.

TOTAL DIVORCIATS	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
30-34	1,06	0	34,47	0	0
35-39	6,01	6,49	0	0	0
40-44	27,06	27,94	37,98	0	0
45-49	20,52	18,37	0	100	72,24
50-54	16,88	17,21	6,04	0	27,76
55-59	16,34	16,92	21,5	0	0
60-64	12,12	13,08	0	0	0
Total	100	100	100	100	100
DONES VIDUES					
35-39	4,29	5,78	0	0	0
40-44	1,68	1,9	0	2,16	0
45-49	9,36	8,55	29,73	0,96	14,45
50-54	5,35	6	0	1,46	9,89
55-59	6,57	8,11	0	0	7,45
60-64	15,71	17,63	14,22	4,94	15,53
65-69	6,77	2,81	10,72	27,74	8,46
70-74	10,11	5,35	19,39	32,77	12,61
75-79	17,99	17,88	19,47	22,16	10,72
80-84	15,14	19,19	0	3,11	7,01
85-89	3,86	2,53	6,48	4,7	13,88
90-94	1,24	1,67	0	0	0
95 i més	1,93	2,6	0	0	0
Total	100	100	100	100	100
HOMES VIUDOS					
60-64	41,68	37,11		0	55,22
65-69	1,9	0		0	6,67
70-74	24,43	34,97		0	0
75-79	10,88	0		0	38,11
80-84	9,45	11,23		100	0
90-94	11,66	16,69		0	0
Total	100	100		100	100

La taula continúa en pàgina 99...

TOTAL VIUDOS

35-39	3,44	4,69	0	0	0
40-44	1,34	1,54	0	2,09	0
45-49	7,5	6,93	29,73	0,93	7,32
50-54	4,29	4,86	0	1,41	5,01
55-59	5,26	6,58	0	0	3,77
60-64	20,87	21,31	14,22	4,78	35,11
65-69	5,8	2,28	10,72	26,87	7,58
70-74	12,96	10,95	19,39	31,74	6,39
75-79	16,57	14,5	19,47	21,46	24,23
80-84	14,01	17,68	0	6,15	3,55
85-89	3,09	2,05	6,48	4,55	7,03
90-94	3,31	4,51	0	0	0
95 i més	1,55	2,11	0	0	0
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 48. Llars monoparentals segons el nombre de fills/es (menors i no menors), Catalunya i Províncies, 2001.

		1 fill/a	2 fills/es	3 fills/es	4 fills/es
Barcelona	Mares soles	57,07	31,32	7,94	3,66
	Pares sols	69,64	30,36	0	0
	Llars Monoparentals simples	59,47	31,14	6,42	2,97
Girona	Mares soles	54,57	37,01	8,42	0
	Pares sols	100	0	0	0
	Llars Monoparentals simples	62,95	30,18	6,87	0
Lleida	Mares soles	66,22	33,78	0	0
	Pares sols	32,74	67,26	0	0
	Llars Monoparentals simples	59,36	40,64	0	0
Tarragona	Mares soles	56,22	43,78	0	0
	Pares sols	21,64	78,36	0	0
	Llars Monoparentals simples	41,64	58,36	0	0
Catalunya	Mares soles	57,54	32,52	6,95	2,99
	Pares sols	61,11	38,89	0	0
	Llars Monoparentals simples	58,29	33,85	5,5	2,36

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 50. Llars monoparentals segons l'edat de la persona que les encapçala i segons l'edat dels fills/es, Catalunya i Províncies, 2001.

		EDAT DELS PARES I MARES				
		25-34	35-49	50-64	65 i +	Total
Catalunya	Fill/a menor de 16 anys	71,38	26,32	0	0	15,42
	Fills/es de 16 anys o més	28,62	73,68	100	100	84,58
	Total	100	100	100	100	100
Barcelona	Fill/a menor de 16 anys	66,46	27,51	0	0	17,66
	Fills/es de 16 anys o més	33,54	72,49	100	100	82,34
	Total	100	100	100	100	100
Girona	Fill/a menor de 16 anys	100	11,05	0	0	12,47
	Fills/es de 16 anys o més	0	88,95	100	100	87,53
	Total	100	100	100	100	100
Lleida	Fill/a menor de 16 anys	0	21,17	0	0	3,87
	Fills/es de 16 anys o més	0	78,83	100	100	96,13
	Total	0	100	100	100	100
Tarragona	Fill/a menor de 16 anys	0	22,35	0	0	5,2
	Fills/es de 16 anys o més	0	77,65	100	100	94,8
	Total	0	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 54. Llars monoparentals segons el sexe de la persona que les encapçala i l'origen geogràfic dels seus membres, Catalunya, 2001.

	Mares soles	Pares sols	Total
Tots nascuts a Catalunya	58,46	46,2	55,89
Tots nascuts a la resta d'Espanya	7,1	9,81	7,66
Tots nascuts a un altre país	0,36	18,36	4,12
Mixta Catalunya i Espanya	32,78	17,47	29,58
Mixta Catalunya i un altre país	1,15	8,16	2,62
Nascuts a Espanya i un altre país	0,15	0	0,12
Total	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 59. Llars monoparentals segons el sexe, la situació laboral i l'edat de la persona que les encapçala, Catalunya, 2001.

MARES SOLES

	25-34 anys	35-49 anys	50-64 anys	65 i + anys	Total
Ocupada	100	83,19	54,98	5,39	60,29
Aturada	0	9,39	6,29	0	6,24
Inactiva	0	7,42	38,74	94,61	33,47
Total	100	100	100	100	100

PARES SOLS

	25-34 anys	35-49 anys	50-64 anys	65 i + anys	Total
Ocupat	0	100	56,43	0	64,25
Aturat	0	0	23,57	0	16,14
Inactiu	0	0	20	100	19,61
Total	0	100	100	100	100

TOTAL

	25-34 anys	35-49 anys	50-64 anys	65 i + anys	Total
Ocupat/da	100	84,53	55,53	5,15	60,89
Aturat/da	0	8,64	12,81	0	7,74
Inactiu/va	0	6,83	31,66	94,85	31,36
Total	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 60. Llars monoparentals segons el sexe, la situació laboral i el nivell d'instrucció de la persona que les encapçala, Catalunya, 2001.

MARES SOLES

	No sap llegir ni escriure	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	Total
Ocupada	0	50,05	58	36,32	88,13	60,33
Aturada	5	5,21	7,6	18,22	1,38	6,24
Inactiva	95	44,74	34,41	45,46	10,48	33,43
Total	100	100	100	100	100	100

PARES SOLS

	No sap llegir ni escriure	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	Total
Ocupat	0	100	78,31	30,65	55,54	64,25
Aturat	0	0	0	52,8	0	16,14
Inactiu	0	0	21,69	16,55	44,46	19,61
Total	0	100	100	100	100	100

TOTAL

	No sap llegir ni escriure	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis universitaris	Total
Ocupat/ da	0	52,61	62,24	34,08	87,1	60,92
Aturat/da	5	4,94	6,01	31,89	1,34	7,74
Inactiu/va	95	42,45	31,75	34,03	11,56	31,34
Total	100	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

Taula 61. Llars monoparentals segons el sexe, la situació laboral de la persona que les encapçala i l'edat dels fills/es, Catalunya, 2001.

MARES SOLES			
	Fill/a menor de 16 anys	Fills/es de 16 anys o més	Total
Ocupada	92,22	51,55	56,29
Aturada	1,68	13,56	12,17
Inactiva	6,09	34,9	31,54
Total	100	100	100

PARES SOLS			
	Fill/a menor de 16 anys	Fills/es de 16 anys o més	Total
Ocupat	100	57,14	60,19
Aturat	0	15,87	14,74
Inactiu	0	26,99	25,07
Total	100	100	100

TOTAL			
	Fill/a menor de 16 anys	Fills/es de 16 anys o més	Total
Ocupat/da	93,26	52,72	57,08
Aturat/da	1,46	14,04	12,69
Inactiu/va	5,28	33,23	30,23
Total	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PAD, 2001.

www.copalqui.org
info@copalqui.org

© Copalqui Editorial, 2008
Calle Rabassa 27 2n 1era,
08024 Barcelona, España

LES NOSTRES COL·LECCIONS

- Famílies monoparentals i diversitat familiar
- Memòria i identitat
- Dones i sistema penal
- Textos universitaris
- Relats socials

Aquesta obra es va acabar d'imprimir al mes de febrer de 2008,
a l'Associació d'Acció Social i Cultural Adalquí,
Carrer Rabassa 27 2n 1era, 08024 Barcelona, Catalunya
Quantitat: 90 exemplars

FAMÍLIES I LLARS A CATALUNYA

ANÀLISI RADIOGRÀFIC

ELISABET ALMEDA SAMARANCH

La tendència vers la diversitat familiar caracteritza Catalunya i els seus distints àmbits territorials, amb noves formes de llars en detriment de modalitats més tradicionals. Van creixent les llars unipersonals, les parelles de fet, les llars formades per parelles sense fills/es i les monomarentals, en les que hi conviuen menors de 16 anys amb un sola progenitora, majoritàriament separada o divorciada. Per contra, van disminuint gradualment les monoparentals encapçalades per vídues amb filles i fills majors de 16 anys i les llars complexes, o sia les múltiples, formades per dos o més nuclis, i les extenses en les que a part del nucli familiar hi conviuen també d'altres persones.

L'estudi analitza i dibuixa aquesta morfologia familiar i els trets bàsics dels perfils familiars tant en el conjunt de Catalunya com en els seus quatre àmbits provincials, durant l'any 2001 i a partir de les dades del Panel de Desigualtats socials a Catalunya (PaD) de la Fundació Bofill. Un munt de xifres obtingudes, plasmades en seixanta-quatre taules permeten tenir un bon retrat de la diversitat familiar i les seves particularitats. Les llars complexes, compostes per les extenses i les múltiples que no arriben ni al 10% de totes les llars i estan formades bàsicament per les extenses, parelles sense fills/es "amb altres persones", majoritàriament pares, mares o germans i germanes dels membres adults de la llar. Els dos tipus de llars de parelles amb o sense fills/es constitueixen el gruix de les llars a Catalunya i majoritàriament estan formades per homes i dones casats i casades, per bé que el perfil d'ambdues és ben diferent. Les parelles amb fills i filles estan disminuint -proporcionalment i en relació a anys anteriors-, i les parelles que no tenen fills/es -o ja no els tenen convivint a la mateixa llar en aquell moment- estan augmentant relativament. Les llars unipersonals formades majoritàriament per dones, moltes d'elles ancianes i vídues. Les parelles de fet representen aproximadament un 10% a tot Catalunya. Tot i que les dades del PaD ens mostren que les llars monoparentals són una minoria en l'ampli ventall de formes familiars a Catalunya, representant tant sols un 9,39% del total de llars familiars, han experimentat un creixement molt acusat i els hi prestem especial atenció. No només numèricament, pel seu augment espectacular i sense pausa, sinó pel que poden i, de fet, estan ja suposant de reptes, d'una banda, per la concepció social que es tenia, i encara és té de la "família normal", entenent sempre la "família biparental" i, de l'altra, pels règims de benestar, avesats a polítiques envers famílies patriarcals de dos progenitors.

Elisabet Almeda Samaranch

Copolis

Bienestar, Comunidad y Control Social
Grupo Interuniversitario
GRC Universidad de Barcelona

